

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
August 29, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 29, 1996

Nr. 169

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Reikia raginti demilitarizuoti Karaliaučių

Los Angeles, rugpjūčio 28 d. — Amerikos Baltų Laisvės Lygos (ABLL) pastangomis, kongresmano Christopher Cox (R-CA) pateikta rezoliucija JAV Kongreso Atstovų Rūmuose, vadinamoji HCR 51, įgauna tolimą eiga, praneša Angelė Nelsienė, ABLL vykdomoji vicepirmininkė ir HCR 51 rezoliucijos koordinatore. Rezoliucijoje reikalaujama, kad Rusijos kariuomenė būtų išvesta iš Karaliaučiaus srities — kad ji būtų demilitarizuota — nes dabar ji kelia grėsmę destabilizuoti visą Europą.

Dabar, praneša A. Nelsienė, yra planuojamos šios rezoliucijos svarstymo ir ekspertų apklausinėjimas tuo klausimu („hearings“) JAV Kongreso Tarptautinių reikalų komitete. „Kongresmanas Chris Cox jau anksčiau buvo pranešęs apie šiuos svarstymus, kurių teigiamai realizavus, JAV Kongresas pareiktų savo nuomonę, kad Karaliaučiaus kraštas privalo būti demilitarizuotas“, kalbėjo Nelsienė.

„Bet kad tai įvyktų, reikalinga, kad visi Amerikos lietuviai ir jų draugai skubiai kreiptųsi į savo atstovus JAV Kongreso Atstovų Rūmuose, ragindami, kad jie taptų HCR 51 rezoliucijos rėmėjais — „co-sponsors“, aiškino ABLL vėliavė. Šiuo metu jau 51 Atstovų Rūmų narys yra tapęs šios rezoliucijos rėmėju, bet iš 435 JAV Atstovų Rūmų narių, tai palyginus mažas skaičius, norint, kad rezoliucija būtų pravažiuota. Todėl Nelsienė pabrėžė, kad „mūsų pareiga surasti dar žymiai daugiau rėmėjų Karaliaučiaus demilitarizavimo rezoliucijai“.

Šis klausimas — svarbus visiems lietuviams — randa paramą abiejose JAV partijose ir norint rezoliuciją praveisti, svarbu, kad ji remtų abiejų partijų atstovai. Šiuo metu jo rėmėjų tarpe yra 32 respublikonai ir 20 demokratų. Iš Illinois rezoliuciją remia respublikonai Philip Crane, Harris Fawell ir John Edward Porter ir demokratai Richard Durbin ir William Lipinski.

Kitose vidurio vakarų valstijose rezoliucijos rėmėjai yra respublikonai Martin Hoke ir

John Boehner iš Ohio, Scott Klug ir James Sensenbrenner iš Wisconsin, Dick Chrysler ir James Upton iš Michigan; demokratų Sherrod Brown (OH), Gerald Kleczka (WI) ir Sander Levin (MI).

Rytų pakraštyje rezoliuciją remia respublikonai Michael Forbes (NY) Jon Fox (PA), Bob Franks (NJ), Gary Franks (CT), Christopher Shays (CT), Gerald Solomon (NY) ir Dick Zimmer (NJ); demokratai: Robert Andrews (NJ), Michael Doyle (PA), Barney Frank (MA), Nita Lowey (NY), Joe Moakley (MA), John Olver (MA), Frank Pallone (NJ), Charles Schumer (NY), Louise Slaughter (NY) ir Robert Torricelli (NJ). Iš Floridos rezoliuciją remia respublikonai Michael Bilirakis, Cliff Stearns ir C.W. Bill Young. Ją taipogi remia respublikonai Jim Bunning (KY), Tom Davis (VA), David Funderburk (NC) ir demokratas James Clyburn (SC).

Vakaruose HCR 51 rezoliuciją remia respublikonai Ken Calvert, Chris Cox, Randy „Duke“ Cunningham, Jay Kim, Carlos Moorhead, Ron Packard, Dana Rohrabacher, ir Ed Royce iš Kalifornijos ir John Shadegg iš Arizonos; demokratai Howard Berman ir Pete Stark iš Kalifornijos, ir Martin Frost (TX) bei Elizabeth Furse (OR).

Angelė Nelsienė ragina įtaigoti savo atstovą, kad taptų HCR 51 rezoliucijos rėmėju — „co-sponsor“, jiems rašant laiškus, telefonu ir telegramomis. Jūsų vardu telegrama bus pasiųsta jūsų kongresmanui (ir 6.45 dol. telegramos kaina įrašyta į telefono sąskaitą), jei paskambinsite Hotline telefonu 1-800-651-1572. Nereikia žinoti savo atstovo pavardės, jam ar jai bus pasiųsta pagal jūsų gyvenamą vietą.

A. Nelsienė primena, kad ir prof. Vytautas Landsbergis yra pasakęs: „Mes turėtume visomis išgalėmis siekti Karaliaučiaus demilitarizavimo. Pirmindami Vakarams, kad Rusija neturi ten suverenių teisių, paremdami kongresmano C. Cox rezoliuciją, mažintume pavojų Lietuvai, palengvintume Rusijos krovinių vežimo problemą“.

Elta pradeda naują gyvavimo etapą

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (Elta) — Ketvirtadienį Seimas priėmė Akcinės bendrovės (AB) Lietuvos Telegramų Agentūros ELTOS naująją patalpų ir valstybei priklausantių akcijų pardavimo įstatymą. Tuo siekiama sudaryti sąlygas AB Lietuvos Telegramų Agentūra ELTA transformuoti į nepriklausomą nacionalinę naujųjų agentūrą.

Priimant dokumente numatyta, kad 35% Eltos akcijų, kurios negali būti parduodamos, priklausys valstybei. Likusių 45% jai priklausantių akcijų dalies pardavimą uždraudė būdu organizuos vyriausybė. Jos bus parduodamos tik Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo priemonėms — Eltos informacijos pirkėjams. Kaip iki šiol 20% Eltos akcijų priklausys Eltos darbuotojams. Įstatyme taip pat reglamentuojama Eltos naudojamų patalpų pardavimo tvarka.

„Prasideda visiškai naujas Eltos gyvavimo etapas“, kome-

tuodamas tik ką Seime priimta įstatymą pasakė Eltos generalinis direktorius Kęstutis Jančiauskas. „ELTA tampa nepriklausoma nacionalinė žinių agentūra. Kad ir vėluodama, dabar jau ir juridiškai patenka į bendrą nepriklausomų Lietuvos visuomenės informavimo priemonių būrį. Žinodami, kad nepriklausomų agentūrų pranešimai pasaulinėje žinių rinkoje yra aukščiausios kokybės, puoselėjame viltį, kad Eltos informacijos dar plačiau pasklis po Lietuvą ir užsienio šalis“, sako direktorius K. Jančiauskas. Šiuo metu yra apie 60 Eltos informacijos pirkėjų ir platintojų.

„Nepriklausomos nacionalinės žinių agentūros statusas kelia Eltai ypač didelę atsakomybę už platinamą informaciją — jos kokybę ir operatyvumą. Tai — patriotinė pareiga: kuo objektyviau, kuo išsamiu informuoti pasaulį apie Lietuvą“, akcentavo generalinis direktorius.

Vedeno mieste Čėčenijoje vaikai kelia kumštis, šūkaudami „Allah achbar“, t.y., Alachas — didis, Rusijos kariuomenės tankui išvažiuojant iš savo bazės tame mieste. Rusijos kariuomenės vadovai sutiko tėti kariuomenės išvedimą iš Čėčenijos ir jų tarpe apie 200 rusų karių išvažiojo ir iš Grozno. AP nuotrauka

G. Vagnorius ragina patikrinti teisės saugininkų veiklą

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (Elta) — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius mano, kad Prezidento iniciatyva turėtų būti pradėtas teisminis tyrimas dėl kai kurių vyriausybės bei teisėtvarkos pareigūnų piktnaudžiavimo tarnyba ir sąmoningo prisidėjimo prie bankų grobstymo.

Pirmadienį spaudos konferencijoje konservatorių valdybos vadovas skeptiškai įvertino prezidento siūlymą sudaryti bendrą Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės saugumo departamento ir Generalinės prokuratūros grupę kovai su organizuotu nusikalstamumu. „Reikia stiprinti teisėsaugos pareigūnų

atsakomybę, o ne manipuliuoti įvairių komisijų sudarymais, vėliau jas paleidžiant“, tvirtino G. Vagnorius. Jo nuomone, kol kas didžiausios teisėsaugos institucijos neveikia, todėl didžiausių finansinių aferų kaltininkai vaikšto laisvi.

Pasak G. Vagnoriaus, vietoje įvairių grupių sudarinėjimo kur kas veiksmingesnis dalykas būtų patį teisės saugininkų veiklos patikrinimas ir teisminis įvertinimas. Toks tyrimas galėtų būti pradėtas prezidento iniciatyva. G. Vagnorius sakė, kad Lietuva jau dabar galėtų pasiekti labai nemažą ekonomikos augimą, jeigu nebūtų bankų grobstymo ir didelių finansinių machinacijų.

Seimas leido ELTAI parduoti pastatą ir akcijas

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (AIEP) — Seimas padovanojo Lietuvos Telegramų Agentūrai ELTA nemažus pinigų, sakė Seimo narys Julius Veselka, prieš balsavimą dėl ELTOS nuomojamų patalpų ir valstybei priklausantių akcijų pardavimo įstatymo. Už šį prezidento Algirdo Brazausko inicijuotą įstatymą balsavo 53 Seimo nariai; 19 parlamentarų buvo prieš ir 10 susilaikė.

Įstatymui nepritarė opozicija. Pasak jos atstovės, ekonomikos komiteto narės Vandos Briedienės, „nepadoru“, kai antrame privatizavimo etape toliau tęsiamas Lietuvos turto dalybos. „Tai tik turto išdalijimas veltui“, sakė Seimo narė, priminusi, kad „veltui grupei žmonių“ atiduodamas pastatas, kurios rinkos kaina siekia kelis milijonus litų.

Tuo tarpu J. Veselkos nuomone, šiuos milijonus Seimas padovanojo ELTAI, nes nori „išlaikyti ELTA, kaip nepriklausomą Lietuvos informacijos tam tikrą simbolį, kad jis neleistų lengvai nukonkuruoti informacijos rinką užsienio kompanijoms“. Seimo narys taip pat pripažino, kad „truputį gėda“ tokia dovana įteikti „tautos vardu“. Vilniaus centre esantis 1,368 kvadratinio metrų ELTOS pastatas bus parduotas balansine

likutine verte, kuri yra apie 200,000 litų.

Opozicijos atstovai kritikavo įstatymą daugiausia dėl nerealaus ELTOS pastato pardavimo kainos, o LDDP apeliavo į tai, kad turi būti įgyvendinta Visuomenės informavimo priemonių (VIP) nuostata, kad valstybė negali turėti visuomenės informavimo priemonių akcijų.

Seimas taip pat pataisė anksčiau priimtąjį Visuomenės informavimo priemonių įstatymą, kuris dabar numato, kad valstybė negali turėti VIP akcijų, „jei įstatymas nenumato kitaip“. Iki šiol valstybė turėjo 80% ELTOS akcijų, kitas — buvę ar esamieji ELTOS darbuotojai.

ELTOS vadovo skrymiais iki šiol būdavo politinis vyriausybės sprendimas, ir tuo tarpu neaišku, ar po rinkimų spalio mėnesį nauja vyriausybė galės pakeisti ELTOS vadovą. Pagal naująjį įstatymą, 35% bendrovės akcijų liks valstybei, 20% — ELTOS darbuotojams, o 45% akcijų bus parduodami viešosios informacijos rengėjams ir platintojams — ELTOS informacijos pirkėjams. Šių akcijų savininkai šešerius metus neturės teisės akcijas parduoti ar kitaip perleisti.

ELTA yra paskendusi skolose, ir neseniai vyriausybė jai skyrė 220,000 dalių skolų padengti.

PLAČIAME PASAULYJE

Tirana, Albanija. Advokatai, atstovaujantys įkalintam Albanijos opozicijos vadui, Socialistų partijos pirmininkui Fatos Nano, siekdami jo išlaisvinimo, ketina kreiptis į Europos žmogaus teisių teismą Strasbūre. Praeitą mėnesį Albanijos parlamentas ratifikavo Europos žmogaus teisių konvenciją. 1994 m. Nano buvo nuteistas 12 m. kalėti už lėšų iššvaistymą, jam būnant premjeru 1991 m. (Reuters, 8.22)

Atėnai. Graikijos premjeras Costas Simitis paskelbė, jog visuotiniai rinkimai įvyks anksčiau — rugsėjo 22-ąją. Vyriausybė galėjo likti valdžioje iki 1997 m. spalio. Stebėtojų nuomone, Simitis, skelbdamas pakeičiamą rinkimus, siekia pergalės atveju gauti daugiau laiko šaliai iškilusioms problemoms spręsti, o taip pat nori sustiprinti savo autoritetą. (DPA, 8.22)

Vašingtonas. JAV Valstybės departamentas išleisdamas pranešimą JAV vyriausybę kreipėsi į Albanijos valdantįją Demokratų partiją, kad opozicinėms partijoms būtų pasiūlytas didesnis vaidmuo, ruošiantis vietiniams rinkimams. Opozicinės partijos, baimindamosis dėl rinkimų šališkumo, grasina boikotuoti spalio 20 d. įvyksiančius vietinius rinkimus. Užsienio vyriausybės stebės rinkimus ir vertins juos kaip Albanijos demokratijos išbandymą. JAV, kad ir kaip bebūtų, ragina opozicines partijas dalyvauti rinkimuose. (Reuters, 8.25)

Seulas. Buvęs Pietų Korėjos prezidentas Chun Doo Hwan nuteistas mirties bausme, o kitas jo įpėdinis Roh Tae Woo — 22 metams laisvės atėmimo. Abu pripažinti kaltais dėl 1979 m. perversmo ir po jo sekusių žudynių Kvančžu mieste. Tuo metu kariuomenė pradėjo šaudyti į civilių demonstracijas, 200 žmonių žuvo, apie 1,900 buvo sužeista. Taip pat abu pripažinti kaltais dėl valstybės lėšų pasisavinimo ir korupcijos. (DPA, 8.26)

Kol kas neaišku, ar visuomenės informavimo priemonės nėra pirkti ELTOS akcijų, ir kaip būtų įstatymas įgyvendinamas, jei tos akcijos neturės paklausos.

Prasidėjo JAV Demokratų partijos suvažiavimas

Čikaga, rugpjūčio 27 d. — Pirmadienį Čikagoje prasidėjo Demokratų partijos visuotiniam suvažiavimui, prezidentas Bill Clinton, kuris suvažiavime bus šios partijos nominuojamas kandidatu į prezidentus, pradėjo traukinio kelionę, kurios metu sustodamas įvairiose vietovėse, kelia savo nuveiktus darbus ir planus ateitčiai. Čikagoje pirmadienio kalbose kino žvaigždės ir įžymios asmenybės kėlė būtinumą kontroliuoti asmeniško ginklų pirkimą ir tas vertybes, kurias partija nostalgikiškai prisimena iš prezidento F. D. Roosevelt laikų, kai jo programos pakėlė Amerikos ekonominę gerovę.

Antradienį kalbėdama suvažiavimo salėje United Center, prezidento žmona Hillary Rodham Clinton pristatė prezidentinių rinkimų kampaniją kaip kovą dėl Amerikos vaikų ateities. Papunkčiui atsakydama į Respublikonų Partijos kandi-

dato Bob Dole priekaištus jai, ji pabrėžė, kad iš tiesų norint užauginti vaiką neužtenka padėti tik paskiroms šeimoms, bet būtina užtikrinti, kad būtų geros mokyklos, socialinės institucijos, organizacijos ir visų svarbiausia, prezidentas, kuris visa tai suprastų.

Nors Jesse Jackson ir Mario Cuomo nedviprasmiškai kritikavo prezidento Clinton pasirašytą respublikonų paruoštą valdiškos pašalpos reformos įstatymą, jie vis vien ragino remti prezidentą, nes tik su juo bus galima atstatyti šio įstatymo daromą žalą. Anot jų argumentų, išbraukti žmones iš pašalpos sąrašų, skatinant juos įsidarbinti, yra žiauru, jei niekas nedaroma užtikrinti, kad darbu jiems būtų.

Trečiadienį suvažiavimą laivu atplaukia prezidentas Clinton ir partija jį oficialiai nominuoja.

Lietuvos ir Baltarusijos santykius Č. Juršėnas pavadino gerais

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (Elta) — Lietuvos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas praėjusį savaitgalį su neoficialiu vizitu lankėsi Baltarusijoje, kur buvo susitikęs su Baltarusijos parlamento vadovu Semion Šarecki. Pokalbio metu daugiausia dėmesio skirta tarpvalstybiniais santykiams, ypač — nelegalių migrantų problemai.

Pirmadienį spaudos konferencijoje Č. Juršėnas Lietuvos ir Baltarusijos santykius pavadino gerais. „Tačiau nemaža problema lieka nelegalūs migrantai, kurie į mūsų šalį patenka daugiausia iš Baltarusijos. Reakcijos (nelegalių migrantų grąžinimo — Red.) sutarties parengimas stringa ne dėl mūsų kaltės. Todėl Baltarusijos parlamento vadovo paprašiau skirti didesnę dėmesį šiam klausimui“, sakė Seimo pirmininkas.

Č. Juršėnas taip pat tikisi, kad artimiausiu metu Baltarusija prisijungs prie 1963 m. Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą. „Tai leistų mums jaustis ramiau, nes Baltarusijos prisijungimas prie šios konvencijos yra būtina sąlyga, kad Švedija skirtų papildomų lėšų Ignalinos atominės elektrinės saugumui stiprinti“, sakė Seimo pirmininkas, priminęs, kad Lietuva jau yra ratifikavusi Vienos konvenciją. Vizito metu Lietuvos Seimo

pirmininkas nevyko į Baltarusijos sostinę Minską, bet lankėsi Molodečno srityje ir prie Naručio ežero. Juršėnui buvo surengtos ekskursijos į baltarusių poeto Janko Kupalos muziejų ir į dvi privačias firmas — mėsos perdirbimo ir statybinių medžiagų gamybos. „Valstybėje, kur dar nėra privačios nuosavybės tradicijų, tokių firmų sekmingas darbas rodo, kad ir šioje srityje yra daroma pažanga“, spaudos konferencijoje sakė Juršėnas.

Estijos prezidentą rinks Rinkimų kolegija

Talinas, rugpjūčio 27 d. (DPA) — Estijos parlamentui nepavykus slapto balsavimo per dvi dienas išrinkti valstybės prezidento, sprendimą priėmus padaryti 374-ųjų narių Rinkimų kolegiją.

Dabartinis prezidentas Lennart Meri, kurį remia šešios parlamento frakcijos, trečiajame baigiamajame balsavime surinko paprastą daugumą — 52 balsus. Kad laimėtų pritrūko 16 balsų. Meri'o vienintelis varžovas, parlamento pirmininko pavaduotojas Arnold Ruutel baigiamajame balsavime gavo 32 parlamentarų paramą.

Pagal Estijos Konstituciją per 30 dienų privalo būti suaukta Rinkimų kolegija, kurioje be 101 parlamento deputato dar dalyvaus 273 vietinių tarybų nariai. Automatiškai kandidatais tapo L. Meri ir A. Ruutel, tačiau kandidatuoti į prezidentus galės ir bet kuris kitas žmogus, kurį patvirtins 21 Rinkimų kolegijos narys. Kaip galimi kandidatai minimi parlamento pirmininkas Toom Savi, užsienio reikalų ministras Siim Kallas ir ambasadorius JAV Toom Hendrik Ilves.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 29 d.: Šv. Jono Krikštytojo nukankinimas; Sabina, Adolfas, Svajone, Gaudvydė.

Rugpjūčio 30 d.: Feliksas, Adauktas, Gaudencija, Gintė, Augūna.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

„ŽIBURIO“ MOKYKLA PRANEŠA

Detroito „Žiburio“ lituanistinės mokyklos vedėja Rita Kasputienė praneša, kad šeštadienines mokyklos nauji mokslo metai pradėti šeštadienį, rugsėjo 7 dieną, 8:50 val. ryto Dievo Apvaizdos parapijos patalpose. 9 val. ryto salėje bus trumpas oficialus mokslo metų pradžios atidarymas. Po to mokiniai ir mokytojos eis į savo klases. Po atidarymo mokyklos tėvų komitetas susirinkęs svetainėje. Visi tėveliai kviečiami dalyvauti atidaryme ir tėvų komiteto susirinkime. Nauji mokiniai kviečiami lankyti „Žiburio“ mokyklą. Dėl informacijų kreiptis į vedėją tel. 810-553-0135.

Taip pat pranešama, kad sekmadienį, rugsėjo 8 dieną, Tautos šventės proga visi „Žiburio“ mokyklos mokiniai ir mokytojos organizuotai dalyvaus 10:30 val. r. šv. Mišiose Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje. Prašoma visus vaikus dėvėti tautiniais drabužiais.

Iki pasimatymo mokykloje.
Mokyklos vadovybė

ŠVĖSIM JURGIO JANKAUS GIMTADIENĮ

Lietuvių Bendruomenės Detroito skyrius, sekmadienį, rugsėjo 8 d., 12 val. Dievo Apvaizdos Kultūros centre rengia rašytojo Jurgio Jankaus 90-jo gimtadienio minėjimą. Programoje dalyvaus Rašytojų draugijos pirmininkas rašytojas Paulius Jankaus, aktorė Audrė Budrytė ir literatas dr. Kestutis Keblys. Bilietų kaina, įskaitant vašes, 6 dol. asmeniui. Bilietus galima įsigyti sekmadieniais po Mišių.

ŠV. ANTANO PARAPIJOS ŠEIMININKĖS Kviečia

Šv. Antano parapijos šeimininkės sekmadienį, rugsėjo 8 dieną, po Mišių, svetainės atsilankiusius vašius obuoliniais blynais. Visuomenę kviečiama praleisti sekmadienio popietę Šv. Antano parapijoje. Mišios vyks 9 ir 10:30 val. r. Klebonas yra kun. Alfonsas Babonas.

A.A. STASYS SKORUPSKAS

Rugpjūčio 23 d., po gedulingų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje, Holy Sepulchre kapinėse buvo palaidotas dipl. agronomas a.a. Stasys Skorupskas, 95 m. amžiaus, miręs Bon Secours ligoninėje, Grosse Pointe, Michigan. Velionis buvo gimęs 1901 m. vasario 12 d. Kėdainių apskr., Lietuvoje. Baigęs Dotnuvos Žemės ūkio akademiją, velionis buvo vienas iš ankstyvesniųjų diplomuotų agronomų, kuris darbovosi naujai atsikūrusiai Lietuvai. Dirbo Ukmergės, Panevėžio bei Kauno apskričių apylinkėse. Buvo veiklus liaudininkas. Sukūrė šeimą su Apalonijs Atkociūnaitė. Susilaukė sūnų Eugenijaus ir Algio. Bolševikams okupavus Lietuvą, velionis su šeima pasitraukė į Vakarus. Gyveno Augsburgio Hochfeld pagėgių stovykloje. 1950 m. imigravo į JAV. Dirbo Fordo ligoninėje laboratorijos techniko padėjėjo pareigose iki 1969 m., kol išėjo į pensiją. Sveikatai sunegalavus, kartu su žmona gyveno pas savo sūnus. Skorupskų namai daugelį metų buvo jaunimo subuvimo centras, jose vykdavo įvairios sueigos bei pobūviai. Velionis giliam nuilūdimė paliko žmoną Apalonijs, sūnų Eugenijų ir marčią Mildą, vaikaičius Kathryn ir

provaikaitę Catelin; sūnų Algį ir marčią Barbarą, vaikaičius Paulių, Adomą, Petrą ir Brigitą bei kitus gimines. Atsiveikė nimą Bažnos laidotuvių namuose pravedė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė. Im

LOS ANGELES, CA

DEŠIMTOJI SUKAKTIS

Šių metų spalio 5 ir 6 d. vyks tradicinė šventė „Lietuvių dienos“ Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Tai bus dešimta iš eilės Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės valdybos pastangomis vykdoma.

Tai šventės valdyba jau nuo pavasario yra sutelkusi savo pajėgas. Apylinkės v-bos pirm. Liuda Avižonienė palaiko ryšį su dauguma bendruomenės narių, kviesdama visus savo gabumais prie šio darbo prisidėti. Didesnė dalis šios tautos yra jaunuoju, kuri mielai imasi pareigų atsakomybės. Vyresnio amžiaus dirbančiųjų kasmet mažėja, jau ir dalyvaujančių nebe tiek, kaip anksčiau; prieauglis visuomeniniam darbui nėra džiuginantis. Suprantama, tai ir dėl mūsų veikloje pasikeitimų, kurie pastebimai praranda įsitenėjusių pobūdį, ir buvusioji veikla nebeatneša laukiamų vaisių.

Muz. Viktoras Ralys, š.m. Los Angeles „Lietuvių dienų“ šventės vadovas.

Los Angeles „Lietuvių dienų“ šventė turėtų atskleisti pasiekimų gerąją pusę. Šių metų šventės programos direktorius muz. Viktoras Ralys, paklaustas, ar yra vilties išgirsti ir pamatyti šių metų lietuvių dienos kūrtojų, atsakė, kad nėra naujo, kas nebūtų buvę sena: priklauso daugiau nuo to, kaip dalykus atlieki, juos pristatai — „Mums reikia draugystės su kaimynais, bendravimo su kitais ir tokios šventės turėtų būti geriausia proga“, — pakiliai nusiteikęs kalbėjo darbštusis Šv. Kazimiero parapijos choro vadovas ir dirigentas „Programą atliktų svečiai, kaip susipažinimo proga, kultūros pasikeitimas; mūsų bažnyčioje į pamaldas ateina tautybės, mes nesame izoliuota bendruomenė, vengianti kitokio vejo. Atvirkščiai, — tas vejas mus gaivina. Mes norime pasilikti lietuviams, būti savų papročių ir tradicijų žadintojais. Bandysiu bažnytinį chorą su keliomis dainomis ir jaunimo ansambliu į šventės programą įtraukti: jau gavome sutikimą imigravę į JAV. Dirbo Fordo ligoninėje laboratorijos techniko padėjėjo pareigose iki 1969 m., kol išėjo į pensiją. Sveikatai sunegalavus, kartu su žmona gyveno pas savo sūnus. Skorupskų namai daugelį metų buvo jaunimo subuvimo centras, jose vykdavo įvairios sueigos bei pobūviai. Velionis giliam nuilūdimė paliko žmoną Apalonijs, sūnų Eugenijų ir marčią Mildą, vaikaičius Kathryn ir

Algis Zaprackas, „Lietuvių melodijų“ radijo programos Detroito vedėjas ir „Draugo“ korespondentas, po Čikagoje vykusio Lietuvos olimpinės rinktinės rungtynių su Graikijos rinktinė, mintimis dalinasi su istoriku prof. Alfred Erich Senn.

mosioms „Lietuvių dienų“ šventės meno parodos vadovas. Tarp kitko, šios pareigos jam atiteko mirus jo žmonai dailininkei Ilo-nai Brazdžionis-Kerr, daugelio metų uoliai šventės rengimo darbuotojai. Robert Kerr, paklaustas apie savo sumanymus, mielai pasakojo: „Aš turiu didelę idėją naują lietuvių dienoms šiais metais. Rygoje, senesniai besilankydami Šv. Petro katedros parodoje, užtikau nepaprastą lietuvių menininkę, dailininkę...“ Visi tai labai džiugu, bet, palyginus, mažai laiko tokią idėją naują realizuoti, nes čia susiję su išlaidomis ir pasirodymu gabumui eksponatų. Robert Kerr nenusigando šio klausimo: „Viskas galima, būtina. Praktiškai, ši dailininkė galėtų užpildyti visą parodos salę savo darbais; ji yra tapytoja akvarele, pastele, alyva; turi seriją emalės darbų, litografijos ir ypatingai rinkinį gintaro papuošalų. Livija Andriukaitė pastoviai ilgesni laiką gyvena Latvijoje ir, žinoma, labai norėtų mūsų šventėje dalyvauti. Mums reikia iškelti tokius lietuvių menininkus ir jiems padėti; yra daroma užuomaga su kitais telkiniais, ta pačia proga artiau susipažinti su šia talentinga menininke artiau. Aš, aišku, kviečiu pirmiau viso pasaulio lietuvių atvykti į Los Angeles tą spalio mėnesio pirmą savaitę, bus ko pasižiūrėti, išgirsti, susitikti. Lietuvos Vyčiai daug prisideda; mūsų kalboje nėra „AS“, yra „MES“... Ar ne gražiau skamba tai lietuviškai? Adv. Robert Kerr, Baltų Laisvės lygos buv. pirmininkas, lankė lituanistinę mokyklėlę Šv. Kazimiero parapijoje; jis yra ir ilgametis „Lietuvių dienų“

Stasė V. Šimoliūnienė

PHILADELPHIA, PA.

DARBINGA ALGIRDO SAUDARGO VIEŠNAGĖ

Šiomis dienomis belaukiant Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos tarybos nario dr. Alberto Šimėno apsilankymo JAV-ese, tenka pasidžiaugti nemažiau sėkminga Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos pirmininko dr. Algirdo Saudargo viešnagė Amerikoje šių metų gegužės mėnesio pradžioje. Atvykęs į New Yorką skaityti pranešimą Vatikano misijos prie Jungtinių Tautų organizacijos surengtame seminare „Jungti-

nės Tautos — tautų šeima“, Lietuvos Seimo narys ir pirmasis nepriklausomybės atstatytojas Lietuvos užsienio reikalų ministras, A. Saudargas nepilnomis dvejoms dienoms buvo atvykęs į Philadelphia, kur siekė megzti ryšius su miesto valdžia, amerikietų mokslo bei verslo organizacijoms, o taip pat pasimatyti su vietos lietuvių. Philadelphia Lietuvos Bendruomenės apylinkės iš A. Saudargo pagėdavo informacijos apie artėjančias permainas Lietuvoje — būsimuosius rinkimus į Lietuvos Seimą.

SUSITIKIMAI SU ITAKINGAIS AMERIKIEČIAIS

Philadelphia miesto rotušėje Lietuvos Seimo narį pokalbiui priėmė miesto meras Edward Rendel. A. Saudargas iškėlęs Lietuvos narystės NATO organizacijoje svarbą, šiuo metu iškiliausiu didmiesčio meru laikomas E. Rendel pasisūlė parašyti laišką prez. B. Clinton, tikėdamas, kad prezidentas atkreips dėmesį į artimo draugo ir ilgamečio rėmėjo patarimą drąsiai plesti NATO narystę Rytų ir Centrinėje Europoje, neapleikiant ir Baltijos valstybių.

A. Saudargas taip pat susitiko su buvusiu JAV Kongreso nariu Charles Dougherty, JAV Atstovų Rūmuose suorganizuotų ir vadovavusių Baltijos šalių ir Ukrainai remti ad hoc komiteto ko-pirmininku. Susitikime su C. Dougherty A. Saudargas aptarė strateginius su Lietuvos valstybės ateitimi susijusius klausimus. Būdamas ryšių su visuomenine bendrovės Cassidy & Associates vice-prezidentu, C. Dougherty pasiūlė jo įstaigos paslaugas įgyvendinant Lietuvos politinius planus bei tikslus JAV-ese. Įdomus ir reikšmingas susitikimas įvyko prie Pennsylvanijos universiteto veikiančiame Foreign Policy Research Institute, dalyvaujant instituto viceprezidentui Alan Luxemburg ir eilei mokslininkų — darbuotojų. Pastaruosius domino krikščionių demokratų požiūris į Lietuvą, Centrinės ir Rytų Europos ateitį, ir šiandieniniai nepriklausomų valstybių santykiai su tariamai demokratine Rusija.

A. Saudargas ilgesnį pasimatymą turėjo su didžiausiu Pennsylvanijos banko Mellon/PSFS direktorių tarybos nariu, buvusiu banko prezidentu Thomas Donovan, su kuriuo kalbėjosi apie Amerikos bankų veiklos galimybes Lietuvoje. Susitikime su James Crowley, draudimo kompanijos Cigna Worldwide, Inc., viceprezidentu, A. Saudargas kalbėjosi apie draudimo paslaugų vystymą. International Visitors Council A. Saudargas tarėsi su organizacijos prezidentė Nancy Gilboy dėl būsimos bendradarbiavimo. Philadelphia College of Textiles and Science susitiko su kolegijos prezidentu James Gallagher bei profeso-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno akaiteto adreso, gavus iš jo mokėsi, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumeratora mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausiasis redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuodžiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasiikyti kopiją.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišūnčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.

riais, kalbėjosi apie šios specifinės šakos mokslo ir pramonės vystymą. Susitikime su ryšių su visuomenine bendrovė prezidentais Kristina Bard, Bard Associates, Inc., ir Elliot Curson, Curson Advertising, Inc., A. Saudargas aptarė pagalbą Lietuvai, besiruošiančiai Seimo rinkimams, kelius.

SUSITIKIMAS SU LIETUVIAIS

A. Saudargas rado laiko pasimatyti su Philadelphia Lietuvos lietuvių. Apsilankyta Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje, kur pasimatė su parapijos administratoriumi kun. Petru Burkausku, o parapijos salėje išvydo didžiulę BALFO paruoštą humanitarinės pagalbos Lietuvai siuntą. Philadelphia Lietuvos namų Kultūros centro salėje įvyko Philadelphia Lietuvos lietuvių rūštas šilts susitikimas su vietos lietuvių. Po ilgesnės A. Saudargo kalbos, jis buvo daug klausinėjamas apie Lietuvos padėtį, artėjančius rinkimus į Seimą, apie Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos rinkiminę programą ir partijos ateitį po rinkimų. A. Saudargas užtikrino, kad Seimo rinkimus laimės dešiniosios partijos, o krikščionys demokratai, būdama viena iš stipriausių partijų

dešinėje grupuotėje, be abejonės turės didelę įtaką Lietuvos politiniame ir ekonominiame gyvenime. Tautietiai suaukojo arti 500 dol. sumą paremti krikšč. dem. spaudą.

Philadelphia besilankiusiam A. Saudargui susitikimus su valdžios, mokslo, švietimo ir verslo žymūnais suorganizavo Philadelphia lietuvių moksline stazutę vykde dr. Gintaras Labutis, padedant JAV LB Pietryčių apygardos ir Philadelphia Lietuvos lietuvių valdybos pareigūnams kai kurių kontaktų mezgime. Viešnagė taip pat rūpinosi LB apylinkės pirm. Roma Krušinskienė, Ant. Krušinskas, LB apyg. pirm. Alg. Getys, Teresė Gečienė, Rimvydas Jakas, Jeannie Dorr, Lynne Cox, Karolis Kazakauskas, Ievutė Kazakauskienė, ir kt.

SAGČ.

• 1971 m. lapkričio 22 d. JAV Aukščiausiasis teismas pasakė vienbalsį sprendimą, kad bet kokia diskriminacija prieš moteris nusižengia valstybės konstitucijai.

LINAS SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-436-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7700

Cardiac Diagnostics, Ltd.

6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

Sirdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJAS
9065 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 898-4888
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Seid. pagal susitarimą
Kabineto tel. 312-770-2800
Namų tel. 708-448-5545

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaibame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 586-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. 708-687-0000
Valandos pagal susitarimą

DR. A. S. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 423-6161
Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v. p.p. - 7 v. p.p. antr. 12:30 - 3 v. p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1 - 3 v. p.p.
penkt. ir šėd. 9 v. r. - 12 v. p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9999 arba (312) 494-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR
ISSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9999 arba (312) 494-4441

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
Kab. Chicagoje uždaryta
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 898-6161
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4847 W. 163 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimami
absoliučiai punktualiai. Susitarimai
(kalbėti angliškai) tel. 708-423-6260

SURENDER LAL, MD

Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Valandos pagal susitarimą

KAB. TEL. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

KAS PO RINKIMŲ RUSIJOJ?

E. RINGUS

Jau praėjo mėnuo po rinkimų, o prezidentas pasirodė tik trumpam laikui atlikti būtiną pareigą, prisiekti tarnauti valstybei ir tautai. Ne kaip atrodė naujasis prezidentas, vos pajėgęs atlikti reikiamas inauguracijos funkcijas. Be abejo, jo sveikata rimtai šlubuoja. Būti prezidentu Rusijos maišatyje reikia stiprios širdies. Kiekvienas žmogus, turėjęs dvi širdies atakas, gyvena nuolat priepuolių baimėje, nes būsimas priepuolis gali nutraukti gyvenimo gyslą. Todėl toks žmogus tampa atsargus, koncentruoja dėmesį savo asmenybei, vengia įtampos, dažnai ima raminačius vaistus. Boris Jelcinas išvaizda ir elgesys per inauguraciją atrodė, kad jis gali būti paveiktas raminačių vaistų.

Keli mėnesiai prieš rinkimus

Vietiniai ir užsieniečių spėliotojai Jelcinui davė mažai galimybių, kad Jelcinas vėl bus išrinktas prezidentu. Dar kovo mėn. pradžioje Jelcino artimi patarėjai, bijodami pralaimėjimo, kalbino rinkimus atidėti, išvairių parlamentą ir valdyti prezidentiniais dekretais. Jam buvo patarta uždaryti komunistų partiją ir įvesti bent dalinę cenzūrą. Jo dešinė ranka, Koržakovas, kovo 17 d. iškvietė „omono“ dalinį, apsupo Dūmą ir padarė smulkia krautūnė. Jelcino artimiausi patarėjai paruošė visus reikiamus prezidentinius įsakymus, kurie gan ilgą laiką laukė Jelcino parašo. Patariantis vėliau reikalavo ministrai ir prisiklausius reakcijų iš JAV, Jelcinas nutarė rinkimus neatidėti, nes jis buvo įspėtas, kad atidėjimas ir diktatūrinis valdymas gali privesti prie rimtų susirėmimų Maskvoje ir kituose miestuose.

Pirmas rinkimų etapas

Pirminiai rinkimai įvyko birželio 17 d., dalyvaujant dešimčiai kandidatų. Daugiausia balsų surinko Jelcinas – 35%, Žiuganovas – 32% ir Lebed – 15%. Tokie rezultatai rimtai įbaugino Jelciną. Jis buvo priverstas vesti derybas su gen. Lebed, kuris sutiko pereiti Jelcino pusėn, jeigu pastarasis pašalins kelis savo patarėjus ir atleis gynybos sekretorių gen. Gračev.

Pirminių rinkimų rezultatai, su labai mažu skirtumu tarp Jelcino ir Žiuganovo, privertė Jelciną perorganizuoti rinkimines kampanijas. Kad ir nelabai sveikas, Jelcinas pradėjo keliauti po Rusijos platybes,

rodytis visokiuose renginiuose, žadėti piliečiams visokių gerumų. Naujų turtuolių finansiškai nupirko daug laiko televizijoje, daug reporterių palankumo ir nemažai pinigų buvo išdalinta balsuotojams. Prie rinkiminių kampanijų pagyvino iš JAV atkviesti šeši rinkimų ekspertai. Reikia pažymėti, jog jie turėjo dirbti slapta, kitaip Žiuganovas tuoju būtu paskelbęs, kad Jelcinas yra amerikiečių kišenėje. Tačiau svarbiausią vaidmenį rinkiminėje veikloje atliko Jelcino dukterė. Ji puikiai vadovavo ir palaikė ryšį su amerikiečių patarėjais.

Liepos 3 d. rinkimai įvyko be susikirtimų. Maskvos gatvėse buvo tūkstantiniai ginkluotų dalinių. Šį kartą Jelcinas laimėjo, surinkęs 53,7 proc., Žiuganov 40,4 proc. Prieš abu kandidatus balsavo 5 proc. Po rinkimų buvo plačiai diskutuojama, ar Jelcino laimėjimas reiškia demokratijos pergalę, pirmą Rusijos istorijoje.

Daugumas politologų daug optimizmo nerodo, ir štai kodėl: buvusius Jelcino patarėjus pakeitė ne demokratinių partijų atstovai, kaip Javlinskis ir kiti, bet gen. Lebed, kuris pats prisipažino, kad jis joks demokratas. Dar prieš rinkimų dieną jis jau pradėjo kritikuoti Vakarų kultūros įtaką ir rusų gyvenimą, kontroliuoti TV programas, atnešdamas iš Vakarų, sustabdyti NATO plėtimąsi ir rytus. Lebed populiarumas padidėjo, kai jis pažadėjo įvesti tvarką Rusijoje, atstatyti drausmės valdžios aparatus, likviduoti korupciją, sustabdyti infliaciją. Lebed pradėtas lyginti su kitais garsiais generolais kaip De Gaulle Prancūzijoje ir ypač Pinochet Čilėje, kuris pašalino komunistinę valdžią, o po 10 metų grąžino demokratiją. Tik kad tarp tų generolų ir Lebed yra milžiniškas skirtumas. Abu vakariečiai išaugo kitokiose sąlygose, apie kurias Lebed neturi supratimo. Kad Lebed vis dar yra artimas senai nomenklaturai, liudija apsaugos ministru vietoje Gračiovo paskirtas Radionovas, pasižymėjęs Tbilisi gyventojų traukimu perestroikos pradžioje. Pats Jelcinas, Černomyrdinas ir kiti artieji valstybės viršūnių pastebėjo, kad Lebedžiui duota per daug laisvos rankos ir kad jį reikia pristabdyti, norint išvengti karinės diktatūros.

Naujai išrinkto prezidento pasyvumas antrosios kadencijos pradžioje gali privesti prie didelių intrigu Kremliuje. 40 milijonų Žiuganovo pasekėjų, susijungę su nacionalistais, lauks progos pasiekti, ką jie

Lietuvos Krikščionių demokratų partijos rėmėjai Čikagoje, susitikę su LKDP atstovu dr. Albertu Šimenu. Iš kairės: dr. Petras Kisieliūsis, dr. A. Šimenas, Marija Remienė, Jonas Pabedinskis ir Pranas Povilaitis.

DEZINFORMACIJA – IDEOLOGIJOS DALIS

EDMUNDAS SIMANAITIS

„Politinės propagandos branduolys yra aiški klasinė ideologija“ – rašo „Didžioji sovietų enciklopedija“ (t.21, 96 psl., M. 1975). Toliau paaiškinama, kad komunistinė propaganda – tai „moksliška pagrįsta dvasinės veiklos sistema, kurią parengė komunistų partija“.

Šis trumpas nukrypimas į vakarykštės visagalės „partijos“ ideologijos sąvartyną toli gražu ne betikslis. Juk kompartija pakeitė tik pavadinimą. Jos niekas neuždraudė, jos niekas nepaleido, o ji pati „pasileisti“ nesisirengė.

Tačiau „propagandos branduolys“ – aiški klasinė ideologija – patyrė savaip idėmą ir visiems, besidomintiems politika, naudingą žinoti metamorfozę. „Klasinė ideologija“, jau nepriklausomos Lietuvos metais subliūško, kaip pradurtas pripučiamas vaivų žaislas.

Komunizmo ideologai pirmieji paknopstomis metėsi „prichvatizaciją“ ir veikiai tapo jų pačių vakar keiktais – prakeiktais buržuais ir kapitalistais. Ko gero visoje Lietuvoje beliko

prarado per paskutinius rinkimus. Nėra abejonių, kad pažadėti pagerinimai ne tik neišsipildys, bet gal gyvenimo sąlygos dar pablogės. Sekant Rusijos istoriją, tokiais atvejais bandoma pakeisti valdžią ne demokratine priemonėmis. Rusijos žymiausi intelektualai tokią galimybę jau numato, todėl prieš porą savaičių pasiuntė Jelcinui pasiūlymus, kaip paskubinti demokratizacijos procesą Rusijoje, kaip sustabdyti karą Četėnijoje, kaip sutramdyti kriminalizaciją ir t.t. Jokio atsakymo į šiuos pasiūlymus iki šiol negauta. Kelias į demokratiją Rusijoje dar ilgas.

Tik du ištikimi bankroto ištiktos ideologijos šalininkai, pargabenti iš Gudijos ir nūnai kramtantys valdišką duoną Lukiškėse, niekaip negalėdami sulaukti niekur neskubančios Lietuvos Tėmides sprendimo.

O ar kas nors išliko iš tos „klasinės ideologijos“?

Be abejo, išliko „moksliška pagrįsta dvasinės veiklos sistema, kurią parengė komunistų partija“. Žinant, kad komunistų ideologija ne viename pasaulio krašte nepasiteisino dėl savo tariamai „moksliško pagrindo“, kitaip – dėl savo antihumanistinės ir utopinės prigimties, nesunku apibrėžti „dvasinės veiklos“ turinį. Turinys buvo ir išliko kaip „dezinformacija“. Beje, kitaip ir būti negalėjo. Idomu tai, kad dezinformacijos šrautai buvo tobulai valdomi ir šiandien šis, per septynis dešimtmečius išugdytas, patyrimas, nepražuvo. Juo naudojamosi sėkmingai. Neretai matome rafinuotas dezinformacijos apraiškas.

Štai, per Lenkijoje leidžiamą laikraštį „Wprost“ buvo paskelbta žinutė apie turtingiausius Lietuvos žmones. Turčių pavardės parinktos išmoningai – greta sąžiningai talentu ir savo sveikatos kaina uždirbusių milijonų sportininkų, minimi pramonininkai ir bankininkai. Jų staiga iš anksto svetur planuoto praturtėjimo būtinumo sąlygos – tai valstybinio turto „prichvatizavimo“ karštiligė ir teisinė sumaištis. Toks dviejų praturtėjimo šaltinių sugretinimas rodo dezinformacijos rengėjų neblogą profesinį meistriškumą. Sovietmečiu, o ir po jo, KGB ir išvestinės struktūros turėjo ir tebeturi visų rūšių specialistų.

Tačiau šio ketvertuko išvardijimas akylesniai skaitytojui nepasakė nieko nauja. Tariamai nekalta informacijos, o iš tiesų – profesionaliai parengtos dezinformacijos, „pipiras“ buvo – Seimo nario ir konservatorių vado vardo paminėjimas. Pakiškama mintis, kad norvegų tautos premijos pinigai, atitekusieji kilniam tikslui – neigaliams vaikams remti, taip pat yra kuo nors „nešvarūs“ arba „nešvarūs“ jų panaudojimas.

Šis dezinformatorių jaukas buvo skirtas ne tik paprastam skaitytojui, bet ir Tėvynės sąjungos viršūnei. Apie pirmąjį atvejį neverta plačiau samprotuoti – visko būta, tačiau daugiama susvokė, kad už vaikų rėmimą mesti šešėlių ant garbės žmogaus didžiai amoralu. Tačiau antrojo atveju atrodė, buvo nesuviskta. Po išsamaus ir pagrįsto dezinformacijos paieškos, savaitėmis buvo teisinamasi, nesant kaltės, buvo paneigijama vis pasikartojant, seniai aišku, o dezinformacijos autoriai kaip tik šito ir siekė! Dešinieji susitelkę gintis, pamiršdami, kad tokiu būdu buvo gudriai nusuktas ir demesys nuo tikrosios – „prichvatizavimo“ aferų problemos.

Mėginama ir dabar pametėti visuomenei visiškai dirbtinį klausimą apie dešimčių milijardų „žalą“, kurią valstybei neva padaręs antrasis premjeras „sugriaudamas kolchozus“. Triukšmas reikalingas todėl, kad būtų galima nustelbti pasipiktinimą dėl išvogtų bankų ir neriztingus mėginimus teisiskai išnagrinėti šias, jau visiškai tikras (bankai tai tušti!) milijardines aferas.

Kompartiečių propagandos meistrų kvalifikacija per šešerius nepriklausomybės metus nesumenko. „Dvasinės veiklos sistema“, nors ir visiškai patraškėdama, tebeveikia ir nepriklausomybės sąlygomis.

Nenuleiskime rankų

Vos kelioms dienoms belikus iki rugpjūčio pabaigos ir užsiregistravimo balsuoti Lietuvos Seimo rinkimuose, yra aišku, kad užsienio lietuviai eilese prie konsulatų bei ambasados durų nestovi ir nelaukia registruotis. Taip pat aišku, kad vienas kitas šimtas užsiregistravusių rinkimuose nepadarys didelio skirtumo. Ar dėl to jau reikėtų nuleisti rankas iš nusivylimo? Tikrai ne!

JAV Demokratų partija šiomis dienomis triukšmingai posėdžiauja Čikagoje. Klausomės kalbų, pažadų, matome nemažai entuziazmo, bet taip pat ir atsargaus skeptiškumo. Rinkimines kampanijas metu abi partijos žada tautai visokeriopą gerovę, už kurią kažkas kažkada turės mokėti aukštą kainą. Atrodo, vyrauja nuomone: „Po manęs – nors ir tvanas“.

Respublikonai viliasi rinkimus laimėsia pasiturinčių priemiesčių gyventojų pagalba, netaisytinai pasitikėdami, kad neturtingieji, susikimę apspėjusiose didmiesčio varguomenės ir vidurinėsios darbininkų klasės rajuose, balsuos už Bob Dole. Pagal tradiciją, amerikiečiai linke manyti, kad respublikonų valdymo metais „turtingieji dar labiau pralobsta, o skurdžiai tampa dar skurdžesni“. Žinoma, taip nėra, bet demokratai šį ištikinimą kursto, kiek bejamindami. Be to, jie tikisi susirinkti ne vien mažumai ar nepasiturinčiųjų balsus, bet taip pat laimėti naujųjų Amerikos piliečių (kasmet pilietybę gauna apie 1,6 mln.) prielankumą.

Kaip Amerikos piliečiai, mes darysime savo sprendimus, bet vis dėlto daugelis pasirinkime balsuoti už kandidatą, ne vien dėl asmeniško ištikinimo, kad jis geriausias, bet taip pat ir dėl jo pažiūrų į užsienio politiką. Ar jis pasiruošęs per daug nuolaidžiauti Rusijai? Ar atkreips dėmesį į Rytų Europos, ypač Baltijos valstybių, saugumą, ateities perspektyvas? Ar jį NATO narystės klausimą žiūrės atviru žvilgsniu, ar vien Maskvos padiktuotą? O kaip su ekonominė parama beaisgaliams kareiviams iš bolševikų okupacijos kraštams? Mes žinome, kad per daugiau kaip 200 metų Amerika turėjo labai gerų prezidentų, turėjo ir visiškai neįsiskindamų, o vis dėlto valstybė išsilaikė, klestėjo, gyveno. To galime tikėtis ir po šių rinkimų.

Ir vėl mintys kryпта į Lietuvą. Tenykštėje spaudoje griežta puolimai tai ir kitai partijai – priklauso, kurios partijos puse laikraštis palaiko. Užsienio lietuviai daugiausia linksta prie Krikščionių de-

mokratų partijos. Tėvynės sąjungos/Lietuvos konservatorių, Lietuvių tautininkų sąjungos ir kai kurių kitų. Šį savaitgalį Čikagoje vyks Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos seimas, kuriame Lietuvos tautininkams atstovauja dr. Leonas Milčius. Šiuo pačiu metu, ne vien Čikagoje, bet ir kituose telkiniuose, lankosi Lietuvos krikščionių demokratų partijos valdybos narys dr. Albertas Šimenas. Abu jie atstovauja „seimams“, t.y. iš priešokupacines Lietuvos savo šaknis kildinančioms partijoms. Abu moka įtikinčiai kalbėti, sumaniai perteikti savo partijos programą ir atsakyti į klausimus.

Kai kas labiau linkęs spresti apie partiją ne iš jos veiklos gairių ar numatytos programos, kuria vadovausis, jeigu pavyks įsitvirtinti valdžioje, bet iš jai atstovaujančio asmens būdo savybių, iškalbos, praeities (net išvaizdos). Tai labai klaidinantis kriterijai, nes ne asmuo yra partija, sąjunga, sambūris – jis tik įrankis, paruošiantis dirvą, į kurią būsimieji balsuotojai bers savo įnašus, brandinančius Lietuvai geresnę ateitį. Atstovo paskirtis įtikinti kiek galima daugiau balsuotojų, kad savo balsus atiduotų jo atstovaujamos partijos kandidatams.

Jeigu užsienio lietuvių (seniau ar naujai atvykusių) tarpe ne visai pavyko akcija suregistruoti visus, turinčius teisę balsuoti, mes – net ir neturintieji Lietuvos paso – galime per tą porą likusių mėnesių iki rinkimų turėti nemažai įtakos, kad žmonės tėvynėje ir Seime išrinktų sugebančius, dorus, patikimus atstovus. Kaip? Labai paprastai: šiandien patį perskaite šias eilutes, kiekvienas sėskime ir parašykime savo gimimės, pažistamiesiems, artimiesiems į Lietuvą laiškus, paraginkime būtinai balsuoti.

Ypač jei tie žmonės gyvena provincijoje, svarbu pajudinti iš apsnūdimo ir įtikinti, kad kiekvienas balsas labai svarbus. Rašykime pakartotinai – per daug nebus. Pasiūlykime konkretius kandidatus ar partijas, žinoma, pirma pasistenge patys su jomis susipažinti. Kadangi čia niekas nereikia registruotis, niekam nereikia pasakyti savo statuso šiame krašte (ar esi legalus gyventojas, ar ne), tai į laišku rašymo akcija gali įsijungti kiekvienas, neseniai į Ameriką atvykę mūsų tautiečiai. Tvirtai tikime, kad ši akcija būtų labai sėkminga. Verta jos imtis, nes tuo nieko neprarasime, o galbūt daug laimeisime.

TĖVYNĖS LABAI

BALYS RAUGAS

8

– Gražūs ir malonūs žodžiai. Reikia ir man į tuos „namus“ pradėti ruoštis. Bet štai, panele Danute, linksmai beinekučiuodami ir priartėjome prie mano pastogės, apie kurią negalėčiau pasakyti „nameliai mano brangūs, man visur patogūs, bet niekur nėra tiek laimės, kaip po jūsų stogu“.

– Jeigu šioje pastogėje lauktų mylinti žmona, kitokius posmus rastumėte.

– Žinoma, žinoma. Jūsų šventi žodžiai.

Ir, bestrakindamas duris, pastebėjo: – Svečių šiandien nesitikiu, todėl mano patalpoje kai kas gali neįtendinėti atrodyti.

Jau per slenkstį žengdama, Ilgūnaitė šūktelėjo: – Mano brolielis su jumis! Kodėl šios nuotraukos nėra pas mano tėvus?

– Vienintelis paaiškinimas: Jonas nesuskubo. Kai baigėme Karo mokyklą, tik vieną dieną atostogavome. Nusifotografavus foto studijoje palikau savo gero bičiulio Guntulio adresą, pas kurį nuotraukos ir pateko. Mudu išvykome į paskyrimo vietą ir tuoj į frontą, kur Jono žingsnis smūdinai sustabdė lenko kulka. Aš paskolinsiu jums nuotrauką, iš kurios galėsite nors ir visą šimtą pasidaryti. Kai darbas bus atliktas, nuotrauką malonėkite grąžinti per vargonininką. O pagaliau, jei

norite, po trejeto savaitės, t.y. gruodžio 14 dieną, šeštadienį, būsiu Kaune ir užsiuksiu pas jus pasiimti šios, man labai brangios, nuotraukos.

– Sutarta – ir labai dėkui!

Vėl pokalbiai sukosi aplink įvairius įvykius, kasdieninius ir reikšmingesnius, juokingus ir rimtus. Be kalbant apie jų gimtąją apylinkę, prisiminė daugybę pavardžių. Ilgūnaitė dažnai tekė lankytis kaimynų Grinių sodyboje, kur jai neužmirštama išpūdi palikę daktaro Griniaus knygų lentynos. Jai pasakoje, kad daktaras aktyviai reikiškė lietuviškoje veikloje net nuo Mintaujos gimnazijos laikų. Jį persekiojo žandarai. Jau studijuodamas, redagavo laikraštį. Draugavo su daktaru Vincu Kudirka. Ir 1926 metais jis buvo išrinktas Lietuvos prezidentu. Staiga ji paklausė: – Kodėl kariuomenė jį nuvertė?

– Tai dar nesenas įvykis, kuriame ir man teko dalyvauti. Perversmas buvo organizuojamas pašalinti pavojaus Lietuvos nepriklausomybei. Mat, 1926 metais rinkimus laimėjus kairiosioms – socialdemokratų, valstiečių liaudininkų partijoms ir prie jų prisijūsiu antilietuviškoms tautinėms mažumoms, buvo sudaryta pavojinga Lietuvos interesams vyriausybė. Iš kalėjimų išleisdamas nuteistus komunistus ir kitą valstybinei rimčiai pavojingą gaivalą, kilo pavojus vidaus viešajai tvarkai. Kariai buvo užgauliojami, įžeidžiami. Man pačiam, beinant Laisvės alėja, kažkoks tipelis, „pasipuošęs“ raudonu kaklaraiščiu, nutrenkė kepurę nuo galvos. Susirūpinimas plėtėsi. Samoningoji (studentijos dalis – ateitininkai, skautai ir kiti, organizavo demonstracijas.

Opozicija pradėjo leisti prieš valdžią nukreiptą laikraštį „Tautos valia“. Kariuomenės sluoksnuose buvo aiškiai matomas noras sustabdyti priešvalstybinį gaivalą, kad gruodžio 17 dienos 2 val. r. Kauno kariuomenės igulos dalis būtų išvesta į miestą ir apsupti Seimo rūmų. Seimo atstovams liepta išsivaikščioti, o vyriausybės ministrai buvo suimti, bet greit paleisti. Prez. Grinius nenorėjo atstatyti, tačiau prof. Volde-marui, sukilėlių parinktam ministru pirmininku, su juo pasikalbėjus, prezidento pareigas perėmė Antanas Smetona. Buvo vėl sušauktas Seimas, kurį sudarė tik dviejų opozicinių partijų (Krikščionių demokratų ir Tautininkų) atstovai. Taigi galima teigti, kad prezidentas Grinius buvo nuverstas dėl jo per didelio liberališkumo, privedusio prie kito kraštutinumo – autoritetingo režimo. Sėkmingai pasibaigusio sukilimo vyriausiu vadu buvo pulkininkas Povilas Plechavičius. Kariuomenė, paklususi sukilimo – perversmo vado vybės valiai, savo pareigą atlikusi, pasitarnavo tautos gerovei, nes valstybė žlunga, jei nebesikuriamas blogis nuo gėrio, be to, koks pilietis – tokia ir valstybė.

– Priskirkite, pone Keraiti, prie tų gerųjų savybių ir punktualumą, – juokdamosi nutraukė jo aiškinimą viešnia, paklauskama: – ar ne laikas į stotį? Pagal mano laikrodį iki traukinio išėjimo teliko penkiolika minučių...

– Tikrai, punktualumas labai svarbus mūsų gyvenimo veiksnys. Bet leiskite linksmam ištarti: su jumis kalbėdamas, aš irgi pavėluočiau. Tačiau jūs tikrai būsite laiku.

Stotyje traukinys jau užsikosėdamas alsavo, dūmai kilo aukštyn, bet, lengvo vėjelio pūstelti, leidosi ant stogų, medžių ir pievų. Į pajudavusioje stotyje laukiančių keleivių būrelį įsiliejo ir Ilgūnaitė, lydima Keraičio iki vagono durų. Atsisveikindama ji pakartotinai dėkojo už malonias bei prasmingai praleistą laiką, ypač už neužmirštamą dovaną – nuotrauką, kuri papuoš visų Ilgūnų namus. Tai džiaugsis senagalvelė motinėle, kaip kad ją visi namiečiai vadina. Ir dar sykį pakartojo: – Lauksiu jūsų gruodžio keturioliktają!

Su tais jos žodžiais Keraitis pajuto lyg lūkestį numatytos gruodžio 14-ąją kelionės traukiniu į Kauną, o kartu ir gailėtį taip greit prabėgusios ir tikrai nepasikartojančios šios dienos. Tačiau traukiniui pajudėjus, vidinis balsas įspeakantį pakauzė: – „Valdykis, žmogau! Ji jau susižadėjusi!“

Lėti žingsniai vedė Keraitį įprastu šaligatviu į vienišo žmogaus kambarį, tačiau, praveręs duris ir lyg nugirdęs Danutės malonaus balso aidą, vos nešūktelėjo: „Atvykai į Jonavą per vėlavą – esi susižadėjusi!“

Dienos permainingi išpūdiu per gliai įsiskunę i Keraičio širdį ir jis žinojo, kad vakare bus nelengva miegoti. Tačiau šiaip taip užmigęs, pradėjo šaukti savo kareivius, įsakydamas rikiuotis kautynių aprangoje, o, pasigirdus šūviams, bolševiko kulka, perverusi jo koją, nukrito ant jo rašomojo stalo... Ir pradėjo jis su ta kruvina kulka tvirti įsakymą savo kareiviams, lepdamas laikytis tvirtai prieš puolantįs raudonarmėdus, o bažnyčios chorėlis su soliste Ilgūnaitė jo garbei sugiedojo „Ilgiausių metų“...

(Bus daugiau)

„AVANTIŪRISTAS” SIMAS MIGLINAS

REMIGIJUS MISIŪNAS

Ko gero, tai daug kam panašėjo į avantiūrą – 1950 m., kada Vakarų Vokietijoje po masinės emigracijos liko vos keli tūkstančiai lietuvių, kada užsidarė paskutinis laikraštis „Lietuvis“, S. Miglinas Memmingene įsteigė savaitraštį „Tremtis“. Maža to – metų pabaigoje jis išleido kišeninį „Tremties“ kalendorių 1951-1952 m., o 1951 m. paskelbė, jog šalia savaitraščio veiks to paties vardo leidykla ir dar pasiūlė kitose šalyse gyvenusiems rašytojams pasirūpinti jų knygų spausdinimu, nes VFR spaudos darbai tuo metu buvo pigesni.

Paskelbė – ir knygos pasipylė viena po kitos. 1951 m. pasirodė V. Mykoliaičio-Putino „Altoriai šešely“, I. Šeinaus „Kuprelis“ ir V. Alanto „Pragaro prosvaitės“, 1952 m. – R. Spalio novelės „Didžiosios atgailos“ bei apysaka „Gatvės berniuko nuotykių“ ir J. Savickio romanai „Šventoji Lietuva“, 1953 m. – V. Kudirkos raštai ir K. Barėno novelės „Giedra visada grįžta“, 1954 m. – R. Spalio apysaka „Ant ribos“, 1955 m. – J. Remeiko paruošti „Lietuvių pajūrio padavimai“ 1958 m. – S. Miglino sudaryta knyga „Pavergtoji Lietuva“, o 1959 m. – taip pat jo parengtas leidinys „Lietuva sovietinės agresijos dokumentuose“.

1951-1952 m. buvo geriausias laikmetis „Tremties“ istorijoje. S. Miglinas, matyt, po to, kai jam nepavyko Vokietijoje išpildyti kalendoriaus, suvokė, kad reikia orientuotis į po visą pasaulį pasklidusius išeivius. Be to, siekis nustatyti apytikslų pirmosios leidyklos knygos – V. Mykoliaičio-Putino „Altoriai šešely“ – tiražą paakino leidėją paskelbti jos prenumeratą. Ją turėjo rinkti „Tremties“ atstovai įvairiose šalyse.

S. Miglinas skyrė didelę dėmesį atstovų paieškai. Jam pavyko rasti talkininkų Belgijoje, Kanadoje, Argentinoje, Anglijoje, tačiau daugiausiai – JAV. Beje, nuo 1953 m. pradžios šioje šalyje dirbusių atstovų veiklą koordinavo B. Jacikevičius, apsiėmęs būti generaliniu „Tremties“ atstovu.

Leidėjo galva, platus atstovybių tinklas turėjo palengvinti knygos kelią pas kuo didesni skaitytojų skaičių ir lešų kaupimą. Tačiau pirmasis jo prenumeratos bandymas nenusisekė – „Altoriai šešely“ užsisakė viso labo 200 tautiečių ir S. Miglinui teko pačiam spresti, koks bus knygos tiražas. Tai buvo skaudus smūgis leidėjui, nes nuo romano sekmes turėjo priklausyti tolesnis „Tremties“ likimas. Laimei, pasirinkdamas knygą S. Miglinas neapsiriko – ją pavyko išpildyti ir „Tremties“ galėjo toliau darbuotis. Beje, tam itakos turėjo ir kita priežastis: nugirdęs, jog VLIKas žada leisti savaitraštį, S. Miglinas, suvokė, jog tokia konkurencija jam nieko gero nežada ir savąjį pertvarke į menraštį. Tuo pačiu atsirado daugiau laiko knygų leidybai. Beje, matyt, su laiku S. Miglinui, kuris tuo metu aktyviai dalyvavo VLIKo veikloje, atstovaudamas Lietuvos Laisvės Kovotojams, buvo striuka. Gal tai jį ir privertė atsisakyti pažado pagelbėti norintiems išspausdinti savo knygas VFR (iki tol su jo pagalba dienos šviesa išvydo bene trys knygos).

Po „Altoriai šešely“ iki 1952 m. pabaigos pasirodė dar penkios „Tremties“ knygos. Syki nudeges nagus, S. Miglinas buvo atsisakęs prenumeratos, tačiau knygų platinimas vyko

vangiai ir „Tremtis“, prieš išleisdama paskutinę 1952 m. knygą – R. Spalio „Gatvės berniuko nuotykių“ – vėl grįžo prie jos. Deja, tapatyko surinkti 107 užsakymus. Gerieji laikai ejo į pabaigą. Tai suprato ir S. Miglinas, tačiau, nors ir pergyvendamas, kad ateitis nepastovi ir nėra kaip kurti didelių planų, stengėsi tęsti savo veiklą.

Stengėsi – bet ir jam koją pakiojo kai kurių platinimo „liga“ laiku atsikaityti už parduotas knygas. Tokia jų gaisa, matyt, prisidėjo prie to, kad 1953 m. „Tremčiai“ tapatyko išleisti dvi knygas. Dar liūdnesni buvo 1954 m. rezultatai – tepasirodė R. Spalio apysaka „Ant ribos“. S. Miglinas teigė, jog „sutrūkdė vidaus persitvarkymai ir įvairūs kliūviniai“. Tegailima spėlioti, kas tie „kliūviniai“. Greičiausiai, brangstantis pragyvenimas VFR. Kilo kai kurių profesijų (ir poligrfininkų) darbininkų atlyginimai, tuo pačiu – darbų kaštai. „Tremčiai“ teko atsisakyti Memmingeno „Memminger Zeitung“ spaustuvės paslaugų. Kaip sakė S. Miglinas, jis išsigijo „pačias kukliausias spausdinimo priemones“, su kurių pagalba spausdino „Tremtį“ (1954 m. pertvarkytą į kas trys mėnesiai išeinantį žurnalą) bei knygas.

Deja, 1955 m. žurnalas užsidarė. Atrodė, ir leidykla baigė savo dienas, bet 1958 ir 1959 m. pasirodė dar dvi knygos. Matyt, šis paskutinis S. Miglino leidybinės veiklos blyksnis sietinas su jo darbu VLIKo VT informacine tarnyboje bei domėjimusi padėtimi Lietuvoje. Mat, abi knygos – „Pavergtoji Lietuva“ ir „Lietuva sovietinės agresijos dokumentuose“ – įvairių liudijimų ir dokumentų rinkiniai.

S. Miglinas išleido 12 knygų ir tai tik dalis jo planų (kitų dėl įvairių priežasčių nepavyko realizuoti). Kaip matome, daugumą sudarė lietuvių autorių – tiek žymių (V. Kudirkos, V. Mykoliaičio-Putino, I. Šeinaus), tiek debiutantų (K. Barėno, R. Spalio) – kūriniai. Dalis jų buvo skirti jaunimui. Ir – neatsitiktinai. Knyga leidėjui buvo vienišelis saitas su tėvų žeme, svarbiausia tautinio išlikimo atrama, kuri itin buvo reikalinga jaunimui.

„Tremties“ išleistos knygos pasižymėjo geru spaudos darbu, tvarkingu irsiimu, estetiškais drobiniais viršeliais, kurių spalva buvo stengiamasi parinkti atsižvelgiant į knygos turinį. Tik vienoje knygoje – R. Spalio „Didžiosios atgailos“ – nurodyta, jog jos viršelį sukūrė dailininkas P. Augius, tačiau visų leidinių apiforminimo panašumas leidžia spėti, kad dailininkas prisidėjo ir prie kitų knygų parengimo. Geras spaudos darbas – tai „Memminger Zeitung“ spaustuvės nuopelnas, bet reikia pasakyti, kad ir paties S. Miglino atspausdintos knygos ne ką nusileidžia kitoms.

Leidejas labai stengėsi, kad jo knygos pasiektų kuo daugiau skaitytojų. Šalia atstovų tinklo plėtimo jis daug dėmesio skyrė knygos propagandai. „Tremties“ laikraštį (vėliau – žurnalą) buvo spausdinamos ištraukos iš būsimų knygų, informacija apie jų leidybos eigą, interviu su autoriais, straipsniai apie jų gyvenimą bei kūrybą. Taip pat leidejas rūpinosi, kad informacija apie knygas patektų į kitus išeivius periodinius leidinius. Be to, pačiose knygose buvo talpinami „Tremties“ leidinių sąrašai, knygos garbės prenume-

Į šią vasarą Kaune vykusią dainų šventę žyguoja garsusis vyrų choras „Perkūnas“.

MENAS PRIPILDO DVASIOS TUŠTUMAS

Lietuvis dainavo visur ir visais laikais. Senovėje laukai skambėjo nuo dainų, tremtyje daina padėjo atlaikyti siaubingą likimą, pasitraukus į Vakarų, daina priminė gimtąjį kraštą, jos žydinčias neįspasakto grožio pievas. Nemuno vingiai... Ir šiandien lietuvis dainuoja. Birželį Kaune vyko tradicinė Dainų šventė. Šios šventės rengiamos jau nuo 1924 metų, lietuvių, dainos mylėtojų išpuoselėtos, išsaugotos per visas negandas ir okupacijas.

Šiandien dainų šventėje dalyvavo apie 100 meno kolektyvų, apie 4,000 dainos ir šokių mylėtojų. Oras pasitaikė gražus, maloniai švietė saulutė, tad žiūrovų garsiajame Dainų slėnyje tikrai netrūko. Tris valan-

ratorių pavadė, kai kuriose – S. Miglino parengti trumpi straipsniai apie knygos autorių. Ir visa tai – kad tik išplatinti leidinių tiražus.

Kaip matome, leidejo siekis prenumeratos būdu nustatyti knygos tiražus nepasiteisino, tad jam savo nuožiūra tekdavo spresti šią problemą. Žinomi tik dveji – K. Barėno „Giedra visada grįžta“ (800 egz.) ir V. Kudirkos raštų (1000 egz.) tiražai. Greičiausiai ir kitų knygų tiražai buvo panašūs, tačiau ir jų (išskyrus V. Mykoliaičio-Putino „Altoriai šešely“) nepavyko pilnai išplatinti.

Ir tai buvo ne vien S. Miglino bėda. Jeigu 6 dešimtmetis buvo išeivų literatūros žydėjimo metas, tai knygai – nuosmukio. Buvo minimos įvairios priežastys – nutautėjimas, vyresniųjų sumaterialėjimas, jaunųjų pasitenkinimas komikais. Leidyba darėsi vis nuostolingesnė dalyku ir tai ypač vargino S. Migliną, nes jis, skirtingai nuo kitų leidėjų, neieškojo materialinės pagalbos iš šalies. Kaip bebūtų liūdna, reikia pastebėti, jog jam trukdė ir likimo broliai – išeiviai. 6 dešimtmečio pradžioje – kivių VLIKo metas. S. Miglinas neliko nuosaly ir politiniai priešininkai atsikėrydami bandė sumenkinti „Tremties“ veiklos reikšmę. Tačiau leidejas nesitaikstė su tuo, kad knygos dulkė sandėlyje – jis naudojo jas prenumeratos skatinimui, dovanodavo lietuvių klonijų bibliotekėms.

S. Miglino „Tremtis“ buvo lyg žvalgas, ieškantis naujų kelių knygai pasiekti po pasaulį išsibarsčiusius išeivius. Kelia susižavėjimą jo energija, ištvermė bei komercinė drąsa, jo sugebėjimas per trumpą laiką paversti „Tremtį“ viena geriausių 6 dešimtmečio pradžios išeivijos leidykla. Deja, sako, ir akmenėlis vežimas išvertia, o S. Miglino kelias buvo vien duobės ir vargu ar visos čia paminėtos. Dar daug baltų dėmių S. Miglino „Tremties“ istorijoje ir telieka tikėtis, kad kai kada pavyks nors dalį jų likviduoti.

das aidėjo senasis Ažuolynas.

Dainų šventėje dainavo ne vien Kaune, bet visoje Lietuvoje ir jos už ribų pagarsėjo kolektyvai. Tai mišrūs chorai: „Leliūmai“ (vadovas A. Petruskas), Kultūros rūmų „Gintaras“ (vadovė L. Janušienė), Kauno technologijos universiteto „Jaunystė“ (vadovė D. Beinartė), „Banga“ (vadovė J. Montrimaitė), „Mada“ (vadovė R. Židonienė), moterų choras „Indraja“ (vadovė Z. Gerasina), sakralinės muzikos mokyklos merginų choras (vadovė S. Mickeliūnas), Kauno Akademinių klinių moterų choras „Kanklės“ (vadovė R. Marcinkevičiūtė), vyrų choras „Perkūnas“ (vadovas P. Jurkūnis), berniukų ir jaunuolių choras „Varpelis“ (vadovas K. Plančiūnas). Šventėje dainavo nemažai bažnytinio chorų. Tai Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčios, Priskelimo bažnyčios, Šv. Antano bažnyčios, Jėzuitų bažnyčios chorai.

Suaugusiųjų balsus papildė vidurinių mokyklų, gimnazijų jaunių ir jaunučių chorai. Žymiausi jų: sakralinės muzikos mokyklos „Pastoralė“ (vadovė N. Jautakienė), Jėzuitų vidurinės mokyklos jaunučių choras (vadovė B. Balčiūnienė), ir kiti. Prie kauniečių prisijungė Jonavos, Kėdainių, Garliavos, Raudondvario, Žiegdrių, Girinių saviveiklininkai. Dainininkai atliko 23 dainas. Daugiausia – šlovinančias tėvyne, jos praeitį, istoriją, gamtą, žmones. Tai – „Malda už tėvyne“ (Jono Dambrausko muzika), „Tykus vakarėlis“ (lietuvių liaudies daina, Kazimiero Viktoro Banaičio harmonizuota liaudies daina), „Tėvyne“ (Anatolijaus Lapinsko muzika).

Juozo Marcinkevičiaus žodžiais, „Lietuva“ (Leonido Abariaus muzika, Aleksandro Sidlauskio žodžiai), „Lietuva brangi“ (Juozo Naujalo muzika, Maironio žodžiais).

Dainų pajavirino skudutininkai ir šokėjai ne tik iš Lietuvos, bet iš Lenkijos, Latvijos, Čekijos...

Pabaigoje gausus dirigentų būrys buvo tradiciškai papuoštas dideliais ažuolų vainikais. Neveltui ir paskutinė daina buvo „Ažuolais vainikuotas“ – apie Kauną, kurio nuostabiame kampelyje – ažuolyne susitinka dainos mylėtojai (Algimanto Bražinsko muzika, Alekso Dabulskio žodžiais). Daina ažuolyne dar ilgai netilo, o dainininkai pratęsė savo šventę Sporto lauke, kur visus linksmino nuotainingosios kaimo kapelos. Nestingo lietuviško alaus, sūrio, sypsenų bei geros nuotaikos.

Nijolė Andriuskevičienė

LIETUVIŠKI PRODUKTAI GERESNI

AB „Vilniaus paukštynas“ per metus 500 užsakovų patiekia 10,000 tonų įvairių mėsos gaminių. Gamybinuose cehuose sumontuoti našūs itališki, vokiški paukščių apdorojimo, šaldymo, įpakavimo įrenginiai. Todėl paukštynas šeiminių stalui siūlo ekologiškai švarių, geros kokybės, daugiau kaip 40 rūšių šviežių ir rūkytų gaminių. Jie nenusileidžia importiniams gaminiams.

Gydytojų higienistų tvirtinimu, lietuviški maisto produktai dažnai būna geresnės kokybės negu atvežti iš užsienio. Mat mūsų pieno, mėsos gaminiuose, gaivinančiuose gėrimuose nenaudojami cheminiai konservantai.

„Valst. laikr.“, 08.10

• 1924 m. rugsejo 28 d. du JAV lektuvai nusileido Seattle, WA. aerodrome, pirmą kartą aplink Žemę apskriejo per 175 dienas.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams AIR CARGO
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.

**Pinigai pervedami doleriais
nuo išsiuntimo dienos į gavėjo
rankas tarp 2 - 5 dienų.
Galimybė pervedti dolerius iš Lietuvos į JAV.**
TRANSPAK - vienintelė siuntinių persiuntimo įstaiga, kur pinigai pervedami pagal Illinois valstijos leidimą.

MAISTO SIUNTINIAI.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

**TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772**

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART II, Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patamauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime, mieste ir
priemiesčiuose. Suintresuoti
skambinkite

BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100 Pager 312-308-6307
Fax. 312-585-3997

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterių FAX pagalba
- Nuosavybių kainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Persininkams nuolaidė

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
[VEDIMAI] – PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVIEKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapalis ir Off. Mgr.
Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPALIS
3308% Wood 98th Street
Tel. (708) 424-8884
(312) 581-8884

J & K CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių
apkalimai (siding): medžio,
aluminiaus ir kt. Turiu darbo
draudimą. R. Jankauskas,
tel. 708-968-2658.

IEŠKO DARBO

Moteris iš Lietuvos turinti žalią kortelę ieško darbo. Gali valyti namus, rašines, įstaigas.
Tel. 708-748-9877

MISCELLANEOUS

MOVING
Ilgametis profesionalus kraustymas
priimanomomis kainomis.
Draudimas garantuotas.
GEDIMINAS
312-925-4331

Savo namuose galite
prisiūti valikus.
Tel. 312-471-2517.

Dr. JUOZAS JAKŠTAS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius paskutinis kūrinys, skirtas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui nušviesti. Skaitytojas ras atsakymus į daugelį klausimų, kuriuos autorius pats išgyveno, patyrė. Knyga 272 puslapių su gausiomis ir retomis iliustracijomis. Priede: 1922, 1928 ir 1938 metų Lietuvos respublikos konstitucijos, ministrų kabineto sudėtis 1918-1940 metais. Knyga įrašyta į VYDUNO fondą Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietuviui Lietuvoje. Knygos kaina 15.00 dol. Užsakant paštą, dar pridėdama 2.50 dol., [kanadą 3.00 dol., kitus kraštus 3.50 dol. Illinois valstijos gyventojai dar pridėda 1.31 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO.

anglų kalba. Autorius Antanas J. Van Reenan

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiškumo kilmės ištakos, analizuojama ta ligi šiol negyventas vertybių konfigūracija. Studijų dinamizmo eigoje, skverbiama į diasporos mentalitetą, išryškina Rytų Europos mintijimo variacijos, aiškina. Kaip apsiginklavus savo ideologija, galima taisykliai sugrąžinti savo tautiškumo pagrindus su Amerikos tautiškumo principais.

Knyga pradėdama 19-to amžiaus lietuvių tautiškumo supratimu-pajautimu. Dėmesio centre – lietuvių ateiviai. Apsiribojama Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietuviui (1867-914) – lietuvių, daugumoje ekonominiai emigrantai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valstiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) – be didesnių išimčių, profesionalai, išimokalinę, atvykę ne savo noru ir įgiję D.P. (displaced persons) – vardą. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Valduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.

Knygą sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su persiuntimu 27 dol. Illinois gyv. dar pridėda 2 dol. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

NORVEGŲ TAUTOS PREMIJA LIETUVAI IR V. LANDSBERGIO FONDAS

PRANAS ABELKIS

Dabartinio Seimo nutarimą perduoti V. Juškaus vadovaujamai Ekonominio nusikaltimų tyrimo komisijai, kuriam nepriartė dešimties pusės politikai, dėl profesoriaus Vytauto Landsbergio fondo panaudojimo, kuris buvo įsteigtas iš Norvegijos žmonių surinktų lėšų ir skirtų nepriklausomai atgavusiai Lietuvai, pasmerkė Nacionalinis vaiko teisių gynimo komitetas, kuris rūpinasi labiausiai neapginta Lietuvos visuomenės dalimi — neigiamaisiais vaikais ir jaunuoliais, gabiisiais menininkais. Šio komiteto išplatintame pareiškime teigiama, jog ši reikalą norima tirti, įvardijama tai kaip „neturintį precedento visiškai nesamoninga ir gėdinga žingsnis, pažeidžiantis Lietuvos vaikų interesus ir susikertantį su Vaiko teisių konvencijos, kurią šis Seimas ratifikavo 1995 m. liepos 3 d., nuostatomis“. Komiteto nariai Č. Grizickas, E. Guogienė, dr. V. Kulikauskienė, prof. J. Uzdila ir dr. G. Žilinskienė, pasirašę šį pareiškime, teigia, kad „Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko valstybinio masto sprendimas visiškai atitinka Jungtinių Tautų Vaiko teisių deklaracijos principus, kurie skelbia, kad vaikams turi būti garantuota ypatinga apsauga ir suteikiamos galimybės sveikatai ir normaliai vystytis, o taip pat Vaiko teisių konvencijos nuostatas, ypatingai išdėstytas 4-ame jos straipsnyje, kur pabrėžiama, kad valstybės dalyvės ekonominėmis, socialinėmis ir kultūrinėmis vaiko teisėmis įgyvendinti panaudoja kiek įmanoma daugiau savo turimų išteklių, o prireikus pasitelkia ir tarptautinį bendradarbiavimą“. Komitetas pasilieka sau teisę apie šį precedentą neturintį atvejį informuoti Jungtines Tautas.

Greitai į tokius nepamatuos dabartinės valdžios veiksmus reaguoti ir medikai. Antai Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas prof. G. Česnys ir to paties universiteto docentas, vaikų psichiatras dr. Pūras parašė straipsnį, pavadinę jį „Kuo nusikalta V. Landsbergio fondas?“. Straipsnio autoriai rašo: „Jau, atrodo, pripratome prie valdančiosios LDDP cinizmo. Bet naujajame Seimo daugumos išpuolyje prieš V. Landsbergio fondą galima matyti, kad peržengta ypatinga

riba. Kai, artėjant rinkimams, imama „šaudyti“ taip ne-taikiškai, kad pataikoma į priešininko stipriausią vietą, galima įtarti šaudančiųjų pikta nuovargi, pasimetimą ir liūdną prognozę“. Straipsnyje pastebima, kad „nepolitizuota fondo (prof. V. Landsbergio — P.A.) valdyba kruopščiai dirba, vertindama paraiškias ir parinkdama remtinus projektus taip, kad iš to būtų kuo didesnis nauda visuomenei ir valstybei“. Autoriai, sakydami, jog galbūt tai labiausiai ir erzina Seimo daugumą, klausia, o gal reikėjo daryti kitaip. Galbūt „prof. V. Landsbergis turėjo atiduoti gautą premiją Lietuvos žmonėms (kiekvienas būtų gavęs po maždaug norvegišką kroną). Arba V. Landsbergis turėjo atiduoti premiją į Valstybės iždą, kad po to naivūs Lietuvos piliečiai galėtų ilgai aiškintis, kur prapuolė „nacionalizuota“ Norvegų tautos premija?“. Bet įvyko kitaip: pinigai yra, jie daro gerą darbą, pasaulis žino apie V. Landsbergio fondą, kurį nuolat papildo naujos iplaukos. Ar dažnai taip atsitinka su pinigais LDDP valdomoje Lietuvoje? Klausia daktarai. Jie priduria: „Išties vertas Seimo susirūpinimo reikišny — padorus pilietis, teisėtai priėmęs asmeninę atsakomybę, pratingas pasielgęs su Lietuvai skirtais pinigais, jų nepasivėjęs ir „neišplovęs“. Kad tokios istorijos daugiau nesikartotų, LDDP nutarė mesti šėtelį ant V. Landsbergio fondo įkūrimo istorijos ir veiklos“. O Seimo daugumos poelgi politinės trumparegystės požiūriu jie palygina „tik su partinės mokyklos diplomu atstatymo istorija“. Jie sako, kad „Seimo daugumos priimtas nutarimas toks nenuoseklus, kad sunku suprasti, ką gi ruošiamasi tikrinti? Kur nusikalsta — V. Landsbergiui įsteigus fondą vaikams su negalia remti, ar jau fondo valdybai vykdant konkrečią veiklą? Kaip ten bebūtų, V. Landsbergio fondo reputacija tiek Lietuvoje, tiek pasaulyje po tokio išpuolio turėtų dar padidėti“.

Beje, LDDP iškelta „problema“, kuri pirmiausia, kaip nesenais KGBistiniiais laikais buvo išmetama svetur, pasirodė Lenkijos žurnale „Wprost“, neturi net menkiausio juridinio pagrindo abejonoms dėl įkurto

Prof. Vytautas Landsbergis.

Vytauto Landsbergio fondo. Seimo opozicijos vadas prof. V. Landsbergis vienoje spaudos konferencijų pareiškė: „Man linksmas atrodė, kai mane daro turtuoliu. Bet aš nepaėjau nė vieno cento. Jie man neegzistuoja kaip mano pinigai“.

Seimo dauguma buvo nusprendusi (ši „unikalią idėją“ iškėlė plenariniame posėdyje, pristatęs LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas J. Karosas) sudaryti iš įvairių frakcijų atstovų komisiją, kuri ištirtų „Dienoje“ (96.06.25) straipsnį dėl Norvegijos tautos taikos premijos paskyrimo ir panaudojimo, taip pat dėl V. Landsbergio fondo įsteigimo. Kaip jau minėta, dešinioji opozicija kategoriškai nesutiko įeiti į tokią komisiją, pavadindami ją „Bendinsko, Kunčino ir Karoso komisija“, ir dalyvauti jos darbe. Bet LDDP frakcijos nariai A. Bendinskas, A. Kunčinas ir J. Karosas, priimtinais reikalavimais ištirti V. Landsbergio „pasivėję“ Norvegų tautos premiją, pritarė po to, kai Seime buvo išplatinta 1991 m. kovo 11-osios iškilmingo posėdžio stenograma. Tenai juodu ant balto parašyta, ką ir norėčiau pacituoti.

„1991 m. kovo 11-ąją, Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo pirmųjų metų dieną, tik ką pergyvenus tragišką Sausio 13-osios įvykių, iškilmingame posėdyje kalbėjo Norvegų tautos taikos premijos komiteto atstovai, Oslo universiteto rektorius I. Lioningenas. Jis, priminė norėčiau pacituoti.

I. Lioningenas, įteikdamas čeki su nurodyta pinigų suma ir jauno norvegų dailininko meno kūrinį, „kaip viltinga, simboliškai reikšmingą rankų paspaudimą“, su jame įrašytais žodžiais — „Norvegų tautos taikos premija Lietuvos žmonėms — 1991 m. kovo 11 d.“, kalbėjo: „Norvegijos liaudies taikos premija yra skirta jums, pone Prezidente V. Landsbergi. Ji yra skirta jums Lietuvos žmonių vardu, pripažįstant, kad Lietuvos žmonės buvo dėmesio centre šių metų žiemą. Jūs ištvėrėte smurtą ir kitokius žiaurumus. Per visą tą laiką jūs ir jūsų žmonės išlaikėte taikingą poziciją kovodami už savo apsisprendimo teisę. Norvegijos žmonės tuo labai žavisi. Kaip Laisvės gynėjai, jūs nusipelnėte mūsų giliausios pagarbos“.

Norvegų tautos taikos premijos narys B. K. Funemarkas taip kalbėjo: „Visoje šalyje spontaniškai įvyko įvairios solidarumo akcijos. Aiškiausias šio solidarumo pareiškimas — Norvegų tautos taikos premija Vytautui Landsbergiui“.

Norvegijos jaunimo tarybos atstovas K. J. Berglyd kalbėjo: „Pone Pirmininke, Taikos premija, kurią mes jums įteikėme, turėtų būti suprasta kaip solidarumo aktas tarp dviejų mažų tautų. Aš norėčiau, kad jūs suprastumėte šią žmonių Taikos premiją kaip tokią jausmų ir išraišką, kurią norvegų žmonės parodo prieš smurtą ir žudynes Lietuvoje, ir prieš nusižengimą demokratijai tą baisią dieną Lietuvoje. Jeigu šią Taikos premiją galime laikyti protestu, tai yra protestas prieš smurtą, tai yra mažos tautos protestas“.

Tuometinis ministras pirmininkas G. Vagnorius kalbėjo: „Norvegų tautos taikos premija yra svarbus įvykis, be abejo, Pirmininkui Vytautui Landsbergiui, tačiau tai ir didžios pagarbos ženklas Lietuvai. Ir tai, be abejo, mes vertinam. Norvegų visuomenė teisingai įvertino gerbiamojo V. Landsbergio veiklą, paremtą didžiosios Lietuvos visuomenės interesu atspindėjimu. Teisingai įvertino jo pastangas, nukreiptas visų pirma taikos stiprinimui šiame Pabaltijo regione“.

Atsakomojoje kalboje Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininkas V. Landsbergis jau tada sakė, kam bus panaudota Norvegų tautos taikos premija: „Aš norėčiau, kad tos lėšos padėtų patiemis nelaimingiausiems žmonėms Lietuvoje — vaikams invalidams, ypač kurie jau yra gimę su ydomis, kuriems reikia ir galima padėti. Kad ir jie galėtų kuo nors džiaugtis gyvenime, nors tiek, kiek prigimtis leido. (...) Aš norėčiau, kad tam būtų skirta didžioji dalis tos sumos. Gal tam tikra dalis galės padėti mūsų jauniems menininkams, kurie imsi tobulinti savo talentą kur nors pasaulyje ir atstovauti Lietuvos kultūrai“. Taigi, rodos, aiškiai ir suprantamiau negalėtų pasakyti. Kaip buvo planuota, taip iki smulkmenų ir padaryta. Nė vieno cento neišleista kitiems tikslams.

Liepos 5 d. Lietuvoje lankęsis Norvegijos parlamentaras I. Godal stebėjosi sukeltu triukšmu dėl V. Landsbergio fondo ir Norvegų tautos taikos premijos paskyrimo. Jis teigė, kad profesorius V. Landsbergiui buvo suteikti igaliojimai savo nuožūra panaudoti šios premijos lėšas. Svečias pabrėžė, kad norvegai neturi jokių pretenzijų dėl panaudotos premijos tikslingumo: „Komitetas (jį ji įėjo Norvegijos bažnyčios taryba ryšiams su užsieniu, Norvegijos jaunimo taryba. Norvegijos Helsinkio komitetas ir Norvegijos organizacija „Ateitis mūsų rankose“ — aut.) neturi jokių pretenzijų buvusiam Lietuvos parlamento vadovui dėl fondo lėšų panaudojimo,

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1996 m. rugpjūčio mėn. 29 d. 5

A.†A. ADOLF PETRYS

Gyveno Union Pier, MI.
Mirė 1996 m. rugpjūčio 27 d., 9:10 val. ryto, sulaukęs 85 metų.
Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 45 m.
Nuliūdę liko: žmona Ona, sūnus dr. Richard Petrys, gyv. San Jose, CA, du anūkai.
Priklauso Lietuvių Namų savininkų draugijai, Union Pier, MI.
Velionis buvo pašarvotas rugpjūčio 28 d., trečiadienį nuo 4 iki 9 v.v. Smith laidojimo namuose, 15 N. Barton St., New Buffalo, MI.
Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 29 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į St. Mary parapijos bažnyčią, New Buffalo, MI, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: žmona, sūnus, anūkai ir kiti giminės.
Laidotuvių direkt. Ralph Sommerfield. Tel. 616-469-2233.

A.†A. ANASTAZIJA ŪSEVIČIENĖ

Gyveno Midlothian, Illinois.
Mirė 1996 m. rugpjūčio 26 d., sulaukus 75 metų.
Gimė Lietuvoje, Kauno mieste. Amerikoje išgyveno 47 m.
Nuliūdę liko: vyras Vladas Ūsevičius, dukros Jolanta Slusarski, Danutė Miller, žentas Gene Miller ir kiti gimines Amerikoje, Lenkijoje, Lietuvoje ir Australijoje.
Velionė pašarvota ketvirtadienį, rugpjūčio 29 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont IL (prie Derby Rd.).
Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 30 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėti į Pal. Jurgio Matulaičio mišios bažnyčia, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę vyras, dukros ir kiti giminės.
Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 1-800-994-7600.

Tame pačiame numeryje rašoma, kad „Diena“ apie įkūrą V. Landsbergio siekia vadintis prezidentu rašo ne pirmoji. Žurnalistai tai pastebėjo dar pirmaisiais atkurto valstybingumo metais ir privertė nepatenkintą gyvenimu profesorius nesiekti nepelnyto titulo“. Toliau rašoma: „Todel dabar net ir frakcijos seniūnai (čia kalbama apie Tėvynės Sąjungos/Lietuvos konservatoriai Seime frakcijos seniūną A. Kubilių — aut.) nederėtų versti per galvą ir teigti, kad „labiausiai profesorius V. Landsbergis yra kaltinamas tuo, kad norvegai jį vadino prezidentu Landsbergiu“.

Ne tik „garbingosios ir šlovingosios TSKP/LKP ir LDDP įkvėptasis“ dienraštis „Diena“ vis dėlto nenori suprasti, kodėl

V. Landsbergis, tik priėmęs premiją tautos vardu, tapo jos vienvaldžiu tvarkytoju ir kodėl premija keistai persikėlė į vieno asmens rankas? Bet ir Lietuva negali suprasti, kam ir kodėl reikiama toks itūžis V. Landsbergio ir jo fondo atžvilgiu? Rodos, dar nieko nepadaryta, kas būtų nesuderinama su teisingumu ir moralės principais, bet jau tiek daug išlieta neapykantos ir melo, paprasčiausiai prasilenkiant su tiesa ir sąžine. Tačiau visiškai nenuostabu, nes valdančioji partija visokiais būdais, netgi pasitelkdama sovietmečiais gerai žinomus ir išbandytus metodus, stengiasi apjuodinti žmogų, kurio nuopelnai negintytini.

(Bus daugiau)

LIETUVOS KRIKŠČIONIMS DEMOKRATAMS (Pirm. Algirdas Saudargas) aukojo:

- \$1,200 Kazimieras Pabedinskas.
- \$1,000 A. B. Karklius.
- \$200 Petras Kliorys ir dr. A. Plikaitis.
- \$120 Teodora Tamulis.
- \$100 kun. M. Kirilas, Bronė Čizikaitė, Petras Gruodis, Vincas ir Aldona Šmulkščiai, Alfonsas Lukas, dr. Elena Deckienė, dr. Petras Jokubka.
- \$50: Jonas Pabedinskas, Vladas Šoliūnas, Marija Remienė, dr. Alfonsas ir Jadvyga Damušiai, Daina Kojelytė, Pilypas Narutis, dr. Juozas Meškauskas, F. V. Povilaitis, Marija Bajorūnas, Ona Abramaitienė, Juozas Ališauskas, Juozas Vainėlis, Petras Brizgys, Salomėja Idzelis, Antanas Bakytis, G. C. Tamkutonis, Petras Čelkis, Jonas Šiaudūnas, Jonas Rugelis, dr. Ferdinandas ir Vanda Kaunai, Viktoras Naudžius, J. Mikulis, Stefanija Rickutė, Vitalis Umbrasas, N.N., Algis Norvilas, Antanas Dundzila, kun. Jonas Velutis, J. V. Šabrinskas, Juozas Končius, Mykolas Hercmonas.
- \$40 Agutė Tiškuviene ir Antanas Zailskas.
- \$30 Brutė Briedienė ir M. Galazienė.
- \$25 F. Janulis, Alfonsas Gečas, Stanley Dažinskis, Vytautas Paulionis, Vida Kupriūtė.
- \$20 Zuzana Pupienė, R. Jautokaitė, Antanas Valavičius, Danutė Krivickas, Jonas Naujelis, A. Ruginis, Bronius Juška, Anelė Blujus, Juozas ir Izbėlė Naujalis.
- \$10 Valerija Čepaitienė, Sofija Plėnienė, E. Daugirdas, Kazys Daugėla, Kazimiera Skerys.

Krikščionių demokratų rėmėjai nuosirdžiai dėkoja visiems aukotojams. Aukos siųsti: Kestutis Dočkul, 1901 S. 49th Ct., Cicero, IL 60604.

Kai iš visų lūpų skambėjo tik vienas žodis — LIETUVA!
Nuotr. Algimantas Žitėnas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Paskutinė proga čikagiečiams ir apylinkių gyventojams susitikti su Lietuvos Krikščionių demokratų partijos valdybos nariu dr. Albertu Šimėnu yra šiandien, t.y. ketvirtadienį, rugpjūčio 29 d., 7 val. vakare, Ateitininkų namuose, Lemonte. Šeštadienį ryte jis išvyksta į Dainavą, kur dalyvaus ateitininkų studijų savaitgalyje, vėliau lankysis Clevelande, Detroit, New York, bet į Čikagą daugiau negrįš. Kur tik dr. Šimėnas susitiko su visuomene, visur buvo ypač šilta priimtas, su dėmesiu išklausa ir paliko nepaprastai teigiamą įspūdį, todėl visi kviečiami jo pasiklausyti šį vakarą Ateitininkų namuose.

Kun. Algirdas Paliokas, SJ, grįžta iš Lietuvos šį penktadienį, rugpjūčio 30 d., 12:50 val. p.p., Skandinavijos oro linija, 914 skrydžiu, bet ne rugpjūčio 2 d., kaip buvo skelbta Palaimintojo Jurgio Matulio misijos biuletenyje, iš kurio žinutę perspausdino ir „Draugas“.

Zota Mickevičienė, gyv. Michigan City, IN, pratesusi dienraščio prenumeratą kitiems metams, palinkėjo „Draugo“ darbuotojams sėkmės ir linkėjimus sutvirtino 100 dol. dovana. Širdingai dėkojame.

„Grandies“ vaikų ir jaunių (7-8 skyr.) šokėjų repeticija vyks penktadienį, rugpjūčio 13 d., nuo 6-tos iki 7-tos val. vak. PL centre, Lemonte.

Pedagoginio lituanistikos instituto mokslo metų pradžia bus rugpjūčio 7 d. ryte, Jaunimo centre, PLI patalpose. Studentų registracija prasidės 9 val. Naujų studentų sutiktuves bus 10 val. Kviečiami registruotis lietuviškų aukštesniųjų mokyklų abiturientai arba kiti tokio mokslo lygio jaunuoliai, es. Neturintieji mokyklos baigimo pažymėjimo, turi laikyti egzaminus iš lietuvių kalbos, lietuvių literatūros ir Lietuvos istorijos. Anot instituto direktorės Stasės Petersonienės, šiais metais norima išplėsti neakivaizdinio mokymosi būdą, t.y. negalintiems lankyti šeštadienių paskaitų, sudaryti sąlygas studijas atlikti korespondenciniu būdu. Atvykusiems iš Lietuvos užskaitomas ten išeitas mokslas ir jie keliai į aukštesnį kursą. Informacijai tel. 312-847-1693.

„Dainavos“ ansamblis pradeda naujo sezono repeticijas Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Pirmoji repeticija vyks antradienį, rugpjūčio 10 d., 7:30 v.v., apatinėje salėje. Kviečiame visus ansamblių dalyvius, norinčius įstoti į ansamblio gretas, dalyvauti šioje repeticijoje.

Esame nuoširdžiai dėkingi P. Borutaitei-Starkienei iš Santa Monica, Calif., už 100 dolerių auką „Draugui“.

JAV gen. konsulate Krokuvėje dirbanti Rūta D. Elvikis.

x TRANSPAK praneša: „Šių metų 12,515 beglobių ir sunkiai materialiai aprūpinamų daugiaaukščių, nepilnų šeimų vaikų gyvena valstybinės globos įstaigose. Šiemet Lietuvoje gyvena 971 tūkstantis vaikų iki 18 metų“. **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.** (sk)

x ALASKA '97! „PRINCESS CRUISES“ ilgiai laukta kelionė laivu birželio mėn. 1997 m. Dėl daugiau informacijų skambinkite **American Travel Service, tel. 708-422-3000.** (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (312) 847-7747.** (sk)

x Nijolė Bražėnaitė, MD, buvusi a.a. Antano Lukšos brolienė, atvykstančiam partizanų dainininkų vienietui „Miško aidas“ kelionės lektuvu apmokėjimui paaugojo \$550. L.P.G. Fondo valdyba ir dainininkų vieneto atvykimo organizatorė Marija Remienė taria nuoširdžiausią AČIŲ. Norintieji prisidėti prie rengiamo partizanų dainininkų grupės „Miško aidas“ koncerto, aukas siųskite: **Standard Federal Bank, Acct. Nr. 663777, 4192 S. Archer Ave., Chicago IL 60632.** (sk)

x Paskutinę vasaros dieną, rugpjūčio 31, 7 val. vakaro Jaunimo centro kiemelyje ir kavinėje rengiamas nuotaikingas vakaras „Vasarą palydint“. Skambės visų mėgstamos dainos, atliekamos muz. Arūno Augustaičio ir vakaro svečio Algio Velokačio. Vyks diskoteka – „Visų laikų muzika“. Įėjimas nemokamas. (sk)

LIETUVAITĖ DIRBA JAV GEN. KONSULATE KROKUVOJE

Jau buvo trumpai „Drauge“ rašyta apie Čikagoje gimusią ir augusią lietuvaite, kuri nuo 1996 m. vasario mėn. pabaigos pradėjo dirbti konsule vizų reikalams JAV gen. konsulate Krokuvėje, Lenkijoje. Ši JAV diplomatinės tarnybos narė yra dr. Jono Rimvydo Dainausko ir Virginijos Jūrės Elvikytės dukra Rūta Dainauskaitė, tačiau diplomatiniam darbui ji pasirinko savo motinos mergautinę pavardę ir yra žinoma kaip Rūta D. Elvikis.

Rūta turi du mokslinius laipsnius: politiniuose moksluose ir teisėje. Taip pat studijavusi ir prancūzų kalbą Sorbonos universitete. Yra dirbusi kaip užsienio teisės žinovė San Francisco mieste, Kalifornijoje. Po to nusprendė pamėginti diplomatinį darbą ir atrankos keliu buvo priimta į JAV Valstybės departamento mokyklą, kur ruošėsi diplomatinei tarnybai. Ją baigusi, tris metus praleido Canberro mieste, Australijoje ir tik šiemet pasisekė gauti darbą netoli savo tėvų krašto – Krokuvėje.

Birželio mėnesį ji pirmą kartą per savo 33 metų gyvenimą laikotarpį aplankė savo tėvų žemę Lietuvą. Tuomet laiko vizitui neturėjo daug – tik pusantros paros, tačiau ji per tas neilgas valandas daug ką aplankė, net dalyvavo savo pusbrolio vestuvėse. Labiausiai jai patiko viešnagė Trakų pilyje. Ji šį rudenį ruošiasi ilgesniam apsilankymui Lietuvoje, kuomet ji norėtų nuodugniai susipažinti su tėvų kraštu.

Gaila, kad prieš tris savaites ji turėjo nelaimingą atsitikimą – paslydo namuose ir sunkiai susižeidė stuburo apatinę dalį ir dar tebeguli lovoje. Tačiau netrukus jau žada vėl grįžti į sveikųjų eiles ir toliau tęsti diplomatinį darbą.

Cia reikia pažymėti, kad Rūtos senelis yra žinomas istorikas, visuomenininkas, spaudos bendradarbis Jonas Dainauskas, kuris ją lavino lenkų kalboje prieš išvykstant į Lenkiją. Kaip žinome, J. Dainauskas puikiai kalbą lenkiškai, rusiškai ir kitomis kalbomis, o taip pat skaito tomis kalbomis leidžiamą literatūrą. E. Šulaitis

Nedelskite ir užsakykite biilietais į dienraščio „Draugo“ pokylį, būsimąjį Martinique salėje rugpjūčio 22 d. Bilietai gaunami ir stalai užsakomi dienraščio administracijoje.

Pasaulio lietuvių centro rudens sezono atidarymas bus rugpjūčio 21 d., 6 val. vak., centro didžiojoje salėje. Programą atliks viešnia iš Floridos, mums labai gerai pažįstama rašytoja, poetė, aktorė Birutė Pūkelevičiūtė. Nei vienas nepraleiskime retai pasitaikančios tokios retos progos. Literatūros vakarą rengia PLC renginių komitetas.

Midland Savings and Loan vadovybė per sol. Algirdą Bražį įsigijo stalą į „Draugo“ pokylį, kuris ruošiamas rugpjūčio 22 d., 4 val. popiet, Martinique salėje. Bilietai gaunami ir stalai užsakomi „Draugo“ administracijoje darbo valandomis.

Sally Undraitis, Lemont, IL, prie prenumeratos mokesčio už ateinančius metus pridėjo „Draugui“ dar 105 dol. auką. Tai tikrai vertinga ir vertinama dovana. Ačiū!

x Florence ir Donald Strouphamer, Pine Grove PA, pratęsdami globą našlaičiams kitiems metams, atsiuntė \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St, Chicago IL 60629. (sk)

IŠ ARTI IR TOLI

LABAI SVARBU IR SKUBU

Per „Healing the Children“ organizaciją, Michigan skyrių, šiuo metu į Detroito ligoninę yra priimta Sandra Meškaitytė iš Marijampolės rajono (gim. 1995 m. lapkričio 27 d.) akių operacijoms, nes mergaitė gimė be regėjimo. Sandryte padarytos dvi operacijos ir ji rugsėjo mėnesį jau gali grįžti į namus. „Healing the Children“ organizacija mielai laukia pagalbos iš vykstančių į Lietuvą lietuvių. Vykstančiam asmeniui patiktų mergaitę parvežti į Vilnių. Pati organizacija pilnai sutvarkys visas kelionės smulkmenas ir reikalingus dokumentus. Jeigu bus reikalingas, mergaitę gali nuskraidinti iki New Yorko. Labai prašome gerą širdį lietuvių pagalbos šiam reikalui. Kas gali pagelbėti, prašome kreiptis į Dalilę Polikaitienę, 1501 Valcroft Ave., Westlake Village, CA 91361, telefonas ir telefaksas 805-496-9711.

RAŠYTOJO JURGIO JANKAUS JUBILIEJAUS ŠVENTĖ

Premijuoto rašytojo Jurgio Jankaus 90 metų jubiliejaus šventė sekmadienį, rugpjūčio 8 d., vyks Dievo Apvaizdos parapijoje, 25335 W. Nine Mile Rd., Southfield, Michigan (Detroito priemiestis).

Šv. Mišios 10:30 val. ryto Dievo Apvaizdos bažnyčioje. 12 val. programa Kultūros centre. Programoje: jubilatas Jurgis Jankaus (Detroitas); aktorė Audrė Budrytė (Čikaga); Lietuvių Rašytojų dr. J. J. P. Pau-liaus Jankaus (Woodhaven) ir literatas Kęstutis Keblys (Baton Rouge).

Po programos – bufetas. Įėjimas – 8 dol. asmeniui. Visi kviečiami dalyvauti.

Detroito Lietuvių Bendruomenės Jubiliejaus renginio komitetas

LIETUVOJE MIRĖ SKAUTININKAS ALGIMANTAS ŽILINSKAS

Š.m. rugpjūčio 20 d. Kaune mirė Lietuvos Skautų sąjungos tarybos ir pirmosios pirmininkas jūrų skautininkas fil. Algimantas Žilinskas. Mirties priežastis – kepenų vėžys. Fil. A. Žilinskas daug metų pirmininkavo Melbourne, Australijoje, ASS skyriui ir kelias kadencijas buvo Akademinio Skautų sąjūdžio atstovo pareigose.

LIETUVIŲ DIENOS KALIFORNIOJE

Spalio 5 ir 6 d. Šv. Kazimiero parapijos patalpose, Los Angeles, CA, vyks tradicinės Lietuvių dienos. Etninių rankdarbių ir meno parodos, tautiniai šokiai ir dainos, kepiniai ir šilti pietūs. Lietuvių dienų pokylis šeštadienį, spalio 5 d. vakare, Burbank Hilton Hotel patalpose su programa ir „Gintaro“ šokių muzika. LB Los Angeles apylinkės valdyba maloniai visus iš visur kviečia atsilankyti ir dalyvauti šioje lietuvių palaikymo tradicinėje šventėje. Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės valdyba.

GARDNER, MA, LIETUVIŲ KLUBO SUKAKTIS

Lietuvių klubas š.m. rugpjūčio 15 d. švęs savo veiklos 70 metų sukaktį klubo patalpose, prie gražaus ežero, Gardnerioje. Į sukaktuvinius pietus pakvies tas miesto meras ir kiti pareigūnai. Klubas buvo įsteigtas 1926 m. gegužės 26 d. ir gražiai tebeveikia iki šių dienų. Apylinkiuose miestuose tokie klubai

Judy Barr Topinka, Illinois valstijos išdininkė, Lietuvių respublikonų lygos gegužinėje kalbasi su Edward Derwinaki ir ILR lygos pirm. Anatolijum Milūnu.

jau seniai turėjo užsідaryti. Visi Gardnerio ir apylinkių lietuviai kviečiami kartu švęsti.

VOKIETIJOJE GAUSU LB APYLINKIŲ

Daugelis žino, kad prie Vasario 16-sios gimnazijos yra įsikūrusi Romuvos LB apylinkė, kuriai vadovauja pirm. E. Lut-zienė, bet Vokietijoje veikia apie 15 LB apylinkių. Štai jos: Centrinė LB apylinkė Lambertheim-Huttenfeld; Bonn-Koelno LB apylinkė – pirm. A. Sakalauskas; Essen-Muelheimo – pirm. J. Vaiciekauskas; Hageno – pirm. V. Jelis; Hamburgo – pirm. V. Pareigis; Luebecko – pirm. K. Tetmeier; Memmingeno – pirm. H. Schaele; Muencheno – pirm. R. Schneideris; Raststato – pirm. A. Sergejus; Saksonijos krašto – pirm. L. Labanauskas; Salzgitterio – pirm. R. Gasūnas; Schwezingeno – pirm. J. Vitkus; Stuttgarto – pirm. L. Klafs ir Tiuringijos LB apylinkė – pirm. R. Dab-šauskas. Centrinė LB apylinkė leidžia „Vokietijos LB valdybos informacijos“ biuletenį, kuriame aprašoma įvairių apylinkių veikla, darbai ir reikalai.

NETURI BŪTI UŽMIRŠTAS

Šiais metais rugpjūčio 28 d. sukanka 10 metų, kai Lietuvos Valstybinio teatro aktorius Henrikas Kačinskas, atsiskyręs su šiuo pasauliu.

Spalio 13 d. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, Bostone, bus aukojamos už jį šv. Mišios, celebruojamos parapijos klebono kun. A. Kontauto. Po Mišių įvyks atminimo renginys parapijos salėje po bažnyčia.

H. Kačinskas sukūrė įvairių charakterių, epochų ir tautų vaidmenų savo ilgoje artistinėje karjeroje. Jis tipingas olandų žvejys, lengvabūdiškas padauza ir avantiūristas Gogolio „Chelstakove“, mistikas „Sabatai Cvi“ veikale, pranašiškas proistorinės Lietuvos Vaidila, Vinco nės „Šarūnė“ ir daugely kitų, kontrastuojančių scenos veikalu, autorius.

Išvijoje atmintinas Vincas Kudirka, Strazdelis ir turtingas džentelmenas „Raudonas vyras“ veikale, išraiškingas lietuvių poezijos skaitytojas ypač pasižymėjęs vysk. A. Baranauko „Anykščių šilėlyje“ ir Donelaičio „Metų“ gyvu šiu poezijos kūrinį perdavimu.

Henrikas Kačinskas buvo daug iš savęs reikalaujantis menininkas, niekada nestatęs sau taško, bet visada ieškantis ir siekiantis. Buvo kuklus, malonus būdo. Su žmona Sofija nusibloškęs į Floridos užkampį, Sunny Hills, neteko ryšių su platesne lietuvių bendrija ir tapo pamirštas. Henrikas Kačinskas yra užsitarėvas kad jo atminimas būtų atgaivintas ir perduotas mūsų viduriniams bei jaunesniams kartai. **Jeronimas Kačinskas**

SĖKMINGA LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ GEGUŽINĖ

Illinois Lietuvių Respublikonų lygos vadovybė (talking skaisčiai šviečiančiai saulutei ir gaiviam vėjeliui) sekmadienį, rugpjūčio 25 d., į savo metinę gegužinę PLC sodelin, Lemonte, sukvietė arti pusketvinto šimto asmenų. Sodelyje tarp medžių baltai mėlyni palapinių stogeliai ir jų pavėsyje baltai užtiesti stalai bei kėdžių gausa atvykstantiems rodo, kad rengėjai gerai pasiruošę sutikti svečius. „Politinės paslapties“, kad bus tiekiami ypač skanūs cepelinai, mūsų respublikonams nepavyko ilgai išlaikyti – po šv. Mišių Pal. J. Matulio misijoje, daugelis patraukė sodelin ir netrukus ilga eilė rikiavosi prie palapinės su garuojančiais patiekalais. Čia vikriai sukosi svečiams patarnaudamas ILR lygos valdybos narės ir jų talkininkės. 250 porcijos cepelinų bematant svečių lėktėse iškelia ant stalų po pavėsinių medžių. Juos sekė kotletai grybų padaže ir raudonų burokėlių draugystėje kartu su kitais prieskoniais. Ilgiausiai laikėsi kugelis su gausiais spigučiais, kurio, lyg žinodamos, šeimininkės buvo nemažai prigaminusios. Pritrūko net kavos. Bet trokšti nereikėjo, nes prie pastato sienos prisiglaudusiame „bare“ Leonas Maskaliūnas, Vladas Andrijauskas ir talkininkai turėjo nemažą atsargą gėrimų, alaus, o pageidaujantieji galejo ir ko nors „macnesnio“ atsigerti.

Gegužinei vadovavo ILR lygos pirmininkas Anatolijus Milūnas. Bedarbiais neliko nei kiti valdybos nariai – uoliai vyk-dant pareigas, kai kuriems jų nei kugelio neteko paragauti, o apie cepelinus galės svajoti iki ateinančių metų gegužinės.

Renginį atsilankė visų mėgta mama Illinois valstijos išdininkė Judy Barr Topinka (lietuviuose Topinskaite save pristatanti). Trumpa jos kalba buvo gausiais pljomainais palydėta ir „sustiprinta“ praėjusių metų gegužinėje laimėta, iki šiol neatsim-

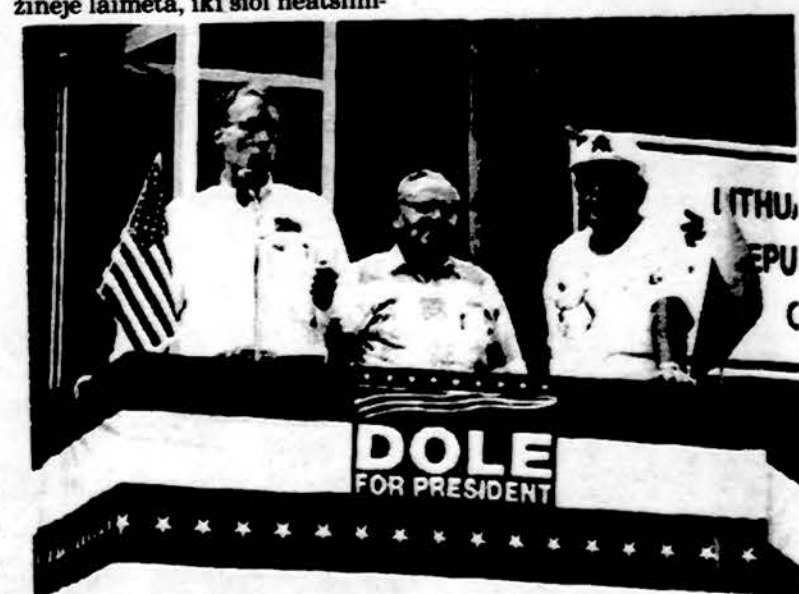
Nuotr. Vyt. Jasinevičius

ta, dovana. Dalyvius šiltai pasveikino ilgametis lietuvių draugas, buvęs Kongreso atstovas ir vėliau JAV karių-veteranų administracijos sekretorius Edward Derwinaki. Visiems malonų išpūdį paliko kandidatas į JAV Senatą Al Salvi. Jaunatviška energija trykštančią kalbą keliais lietuviškais sakiniais pradėjęs ir taip ją pabaigęs, anglų kalba išdėstė savo rinkiminę programą, žadėdamas remti Lietuvos reikalus, ypač jos priėmimą, (o Rusijos nepriėmimą) NATO. Kvietė už jį balsuoti, paminėdamas savo žmonos pusiau lietuvišką kilmę ir pasidžiaugdamas savo penkių vaikų lietuvaite aukle Audrone, supažindinančia savo auklėtinius su Lietuva. Dalyviams pristatyta, simpatingoji Audronė taip pat visus paragino balsuoti už jaunąją politiką. Sveikinimo žodį tarė ir Illinois valstijos atstovas Jim Meyer. Illinois gubernatoriaus Jim Ed-gar vardu visus pasveikino jo atstovė tautybių reikalams Pat Michalski. Buvo ir daugiau (nekalbėjusių) svečių, jų tarpe Lietuvių Respublikonų federacijos pirm. Casey Oksas, Kinietų Respublikonų pirm. Ban Liu ir kt.

Po „oficialiosios“ dalies užgrojo Barnišio orkestras, vėjas sklaidė dainų garsus. Buvo praversti laimėjimai. Žmonės vaišinosi, bendravo, politikavo... JAV prezidentiniams rinkimams artėjant, svarstyta JAV vyriausybės ir kandidatų nusi-teikimai Lietuvos reikalams, jų nusivokimas tarptautiniuose įvykiuose. Ypač daug dėmesio tarpusavio pokalbiuose skirta Lietuvoje vykstantiems rinkimams. Girdėta nuomonių, kad būtų gera turėti politinę popietę ar vakaronę, kur be svečių, kandidatų ir jūvairius poetus, būtų gildinamas jų renka-mumas. Tam organizuoti iniciatyvos galėtų imtis Illinois Lietuvių Respublikonų lyga.

Saulutei riedant prie horizonto ir šešėliams ilgėjant pradėta skirstytis, paliekant rengėjus tvarkyti aikštę ir džiaugtis vispusiškai pasisekusia gegužine.

IR

Al Salvi, respublikonų kandidatas į JAV Senatą (kairėje) kalba Lietuvių Respublikonų Illinois lygos metinėje gegužinėje. Greta – Anatolijus Milūnas, lygos pirmininkas ir Vytautas Jasinevičius – Al Salvi rinkimų koordinatoriūs.

Nuotr. E. Jasinevičius